

SLOVENEČ

Velja po pošli:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1:70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniskega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih nolicah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Nova doba.

Splošna in enaka volivna pravica je premagala zadnjo težavo: poslanska zbornica je sprejela vladno predlogo, ki določuje število od cesarja imenovanih prerjev in v najbližjem času priobči dunajski uradni list, da je cesar potrdil novi volivni zakon. Z odkritim zadovoljstvom se oziramo na prestani boj, ki smo v njem tudi mi tvegali svoje moči. Izmed katoliških strank se je v Avstriji prva postavila na stališče splošne in enake volivne pravice bivša katoliško-narodna stranka. Ob času, ko so politične razmere kazale še vse drugo lice, ko so zlasti veleposestniki še zmagonosno podarjali, da mora pasti vsaka vlada, ki bi hotela omajati njihovo stališče, smo že mi dosledno in odločno zastopali pravico ne glede na nobeno stran. Zanimiv je v tem oziru spomin na polpreteklo dobo. L. 1903 bila je parlamentarna komisija tedanjega katoliško-narodnega kluba v kranjskem deželnem zboru pri ministrskem predsedniku Körberju na Dunaju. Šlo se je za obstrukcijo. Med zahtevami, ki jih je — brez dvojbe v imenu kranjske Heinove vlade, oziroma v imenu združenih slovenskih in nemških liberalcev — stavljal Körber, je bila ta, naj poneha naša stranka z agitacijo za splošno in enako volivno pravico. Pristavil je modro, da pač Avstrija še daleč ni pripravljena za take izpremembe. Ko so naši deželni poslanci prvič sedli v ustavnem odseku k posvetu o izpremembi deželnega volivnega reda, je Švegelj izjavil, da je za take izpremembe treba celih generacij.

Danes se lahko smejemo ti strašni političski kratkovidnosti. Nov dokaz nam je podala zgodovina, da se nujna, v ljudstvu utemeljena politična načela tudi izvedejo. Kdor ima moč, da jih zadržuje v njihovem mirnem razvoju, nima moči, da bi se ustavil viharju, ki odnese kmalu njega in njegovo moč.

Kratkovidnost naše privilegirane gospode je že stara reč. Kako je bilo leta 1848? Ali ni Metternich samozavestno dan pred revolucijskim izbruhom na Dunaju zatrdel, da je vse mirno in v redu? Ko je pa bruhnil nemir, so kar naenkrat drug za drugim zagledali cesarski patentje beli dan, ki so ustanavljali stvari, o katerih par tednov vsa birokracija in vse veleposestvo niti sanjala nista. Dala se je svo-

boda kmečkemu stanu in s tem se je odprla pot, katere zadnja stopnja glede na državni zbor je splošna in enaka volivna pravica.

Za deželne zборе še ne! Toda tudi tu pride. Nesmisli ne morejo živeti. Kdor misli, da je na primer na Kranjskem mogoče, da bi trajno vladali privilegirani mestni in veleposestni liberalci, se temeljito moti. Dozdaj je imel boj naše deželnozbornske skupine v prvi vrsti idealen značaj; izzvala ga je brutalnost nespametnih nasprotnikov. Zdaj stopa na popolnoma realna tla. Če je dozdaj našim poslancem narekovala neupogljivost ljubezen do pravice, jo sedaj poleg nje nujno zahteva politična previdnost, gotova dejstva političnega razvoja. Z odprtimi jadrji zaveslamo meseca maja v volivni boj, svesti si gotovih zmag; potem pa dosledno in odločno nadaljujemo s poživiljeno vneto boj za ljudske pravice v kranjskem deželnem zboru.

Splošna in enaka volivna pravica pomenja ozdravljenje naših gnilih javnih razmer. To se je že mnogokrat poudarjalo. Ena, za nas posebno važna reč, se je doslej še premalo vpoštevala: Volivna pravica v naši državni polovici po splošnih in enakih načelih izzove nujno ravno to na Ogrskem in Hrvaškem. Nedavno se je izrazil neki voditelj sedaj vladajoče ogrske stranke: »Če se to zgodi, smo mi izgubljeni«. Nered v naši državni polovici drži s svojimi koreninami v mnogih ozirih na Ogrsko. Gospodarski boj, ki čutijo vsi naši produktivni stanov njegove posledice, se pa bide končno edino le v prid privilegiranim klikam. Po novem zastopstvu Avstrija ne bo več nemška. Slovani dobe večino, četudi le majhno. Če je torej germanizacijsko načelo, ki se od cesarja Jožefa II. sem neprestano vleče v naši politični zgodovini, končno zakopano pri nas, pomenja to, da pade analogno madjarizacijsko načelo na Ogrskem, čim pride to, kar mora priti — splošna in enaka volivna pravica. To je pa nujno zvezano z avstrijskim vplivom na Balkanu. Balkanski narodi ne sovražijo Avstrije, pač pa sovražijo germanizacijo in madjarizacijo. V tem nujnem razvoju pride do veljave južni Slovan z nami vred, dozdaj nepremostljive zapreke njegovemu gospodarskemu in kulturnemu združevanju in napredku padejo čez noč. Nova doba se prične!

Naša prognoza sloni na dejstvih; zato je

neoporečna. Upirati se ji more le, kogar strankarska slepota ovira, da sploh nič drugega ne vidi, nego sebe. Takih ljudi pa sploh pri delu, ki nas čaka, rabiti ne moremo. In zato nam je tudi vseeno kaj mislijo. Stare mumije ne morejo preko praga nove dobe.

Češka „katoliška“ moderna.

»Slovenski Narod« ni nikoli v zadregi, kadar se gre zato, da pobere pomije proti katoliški cerkvi, najsi jih skuha med pravimi liberalci, ali pa med kakimi katoliškim fantasti. Zato so odnekaj bili duhovniki odpadniki »Narodu« proti cerkvi najboljša orožja, kar se da razlagati edino iz skrajne neproduktivnosti bogotajcev, ki se redijo ob ostankih eks-jezuitov. Že to je žalostno znamenje za duševni fond protipopovskih liberalcev.

Še zanimivejša pa je drugo dejstvo. Že od Döllingerja počenši, to je od vatikanskega koncila sem, se je pojavilo med nekaterimi katoliškimi teologi reformno gibanje. V novejšem času sta temu gibanju na Nemškem stopila na čelo nedavno umrli profesor apologetike na vireburški univerzi, naslednik Hettingerjev, profesor Schell, v Avstriji Ehrhard, med Francozi novejša apologetična šola, v Ameriki Ireland, na Angleskem nekateri protestantski konvertitje, v Italiji šola Rosminijeva. Značilno je pri tem to: našim kranjskim liberalcem se o tem ni niti sanjalo. In kako neki! Može, ki smo jih tu navedli in njihovim šolam se je izpočetka šlo za to, da modernemu materializmu in liberalizmu izpodmaknejo tla in zopet pripomorejo do zmage katoliškemu svetovnemu naziranju s tem, da krščanstvo modernizirajo, nebstveno prilagodijo modernim kulturnim in socialnim težnjam. To ni bilo prav nič izvanrednega. Reformator v pravem smislu je bil že Gregor VII., je bila sv. Katarina Sijenska, v nekem oziru tudi František Asiški, odlični teologi pred kostniškim koncilom, vsi očetje, zbrani na tridentskem koncilu, koreniti reformator pa predvsem tudi avtor knjige »Imitatio Christi«.

Proti taki reformi, ki je pohajala iz vernikov samih, ki so reformirali s tem, da so uveljavili z besedo in dejanjem plodonosna katoliška načela, cerkev nikoli ničesar ni imela. Najsičajneje se je to pokazalo pri Františku Asiškem. Sredi bogate hierarhije je zbral v okrilje cerkve ubožke, siromake, preganjane. Cerkev ga je povzdignila med svetnike. Modernih reformnih apologetov cerkev tudi nikoli ni preganjala, dokler niso zašli. Eminenten vzgled zato je škof Ketteler, ki je zbral vso velikansko socialno reformno moč cerkve proti marksizmu in je v tem oziru eden največjih reformatorjev. Tudi Schella je cerkev razumela. Priznava ga za enega iz-

med najboljših zastopnikov katoliškega nazarja nasproti mehanskim razlagi sveta in nasproti haecklstvu. Nikdo ne jemlje časti Rosminiju, ki je bil pobožen mož. Zato se ima katoliška »moderna« najbolj zahvaliti katoliški hierarhiji, ki je moderno reformno gibanje vodila v pravih mejah, da se ni utopila v plitvem liberalstvu. To je stvar, ki je znana vsakemu seminaristu iz prvega letnika.

Na Nemškem se je katoliška »moderna« res tudi ustalila in izčistila. Schellova dogmatika je prišla na indeks in Schell se je uklonil. Deloval je še naprej do svoje smrti za ideale vere in cerkve proti bogoneznanju in legel v grob, čaščen od svojega škofa, ker je priznal svoje pogrške in bil preponosen in preznačajan, da bi se bil vrgel v roke liberalcem. Ravnotako ameriški škof Ireland in škof Bonomelli v Cremoni. Izmed modernih »katoličanov« je na Nemškem ostal le eden, dr. Müller, ki raje z glavo skozi zid in si je s tem pridobil ime eksaltiranega človeka, bodisi pri katoličanih, bodisi pri protestantih.

Na Češkem so si nekateri mlajši duhovniki prisvojili ideje nemških reformatorjev, prvi med njimi župnik v Prosnicah, Dostal-Lutinov, ki izdaja »Nový Život«. Doleta ga je žalostna usoda, da je, kakor je to navada pri vseh gibanjih, ki so med Slovani kopirani po nemških, capljaj dvajset let za nemškim. Na Nemškem je katoliška »moderna« izčiščena in treznejša, med Čehi pa ravno sedaj najbolj skaljena, nejasna in agresivna. Da se je naši liberalci pravzaprav nimajo prav nič veseliti, kažejo programne točke češke moderne, o katerih se je obravnavalo na III. shodu katoliške moderne v Prerovu 31. julija preteklega leta. Prva točka resolucije modernih zavrača vse liberalne napade na katoliško cerkev, »ker je katoličanstvo vir pravemu, kulturnemu in gmotnemu blagostanju ljudstva«. Ta resolucija odločno odklanja geslo »Proč od Rima«!

VI. točka resolucij modernih obsoja načelo, da je v šoli gospodar zgolj učitelj, ne pa cerkev. VII. točka zahteva ureditev kongregue; nadalje naglašajo katoliška češka moderna, da se morajo katoličani udeležiti političnega življenja. Dostal-Lutinov je v Prerovu tudi naglašal, da katoliški moderni škodujejo tisti katoličani, ki odpadejo od cerkve, kakor n. pr. francoski duhovnik Charbonell.

Da nakratko povemo: Program češke katoliške moderne od 31. julija 1906 se začneja dobesedno s temile besedami:

»Mi katoliški duhovniki in laiki, zbrani 31. julija 1906 v Prerovu, se držimo v kano-niški pokorščini zvesto naših škofov in našega najvišjega, duhovnega pastirja, rimskega papeža.«

Takšna je torej tista katoliška moderna, za katero se sedaj navdušuje »Narod«. Slišal je zvoniti, pa je le napačni glas ušel. Svojo duševno siromaščino bi rad obogatil z dobrimi

LISZEK.

Brez doma.

Poljsko spisal Vladimir Orkan. — Prevel Fr. Virant.

»Mama! ali je še daleč? . . .«

»Še pol milje . . . Takoj bodo bajte za tem gozdom. Ti je mraz, Janezek? . . .«

»Ne, mama, ne . . .«

Tako se je pogovarjalo v pretrganih stavkih dvoje ljudi — mati in sin. Mati je šla naprej in delala sinčku pot v sneženih zametih . . . Kolikorkrat je globeje padla — se je obrnila k dečku in rekla:

»Janezek! pazi . . . Pojdi na strani . . .«

»Dobro, mama, dobro . . .« je šepetal fantič z zmrzlimi ustnicami, stiskal usta in revež ni tožil, če tudi mu je mraz segal do kosti . . . Tudi sedaj, ko ga vpraša mati:

»Ti je mraz, Janezek? . . .« odgovori on:

»Ne, mama, ne . . .«, toda kakor glas utrgane strune drhteči odgovor potrjuje vprašanje, če tudi besele taje resnico.

Dvoje ljudi v boju s sneženimi zameti . . . Dvoje minljivih bitij, z vročimi čuvstvi, v boju z neomejeno, mrzlo, mrtvo naravo . . . Kdo zinaga — človek, ali brezdušni velikan? . . .

»Mama, ali je še daleč? . . .« vpraša Janezek.

»Tako, takoj, samo pojdi Janezek, ne stoj! . . .« ga opominja mati. »Za mano, za mano . . .« S koleni odriva sneg, dela pot skozi zmrznjene, napenjaje že zadnje sile . . . Čuti, da omaguje, toda tudi to čuti, da mora iti . . . Drugače objame mrzla smrt njo in Janezka.

»Da bi vsaj sneg držal! . . . da bi vsaj veter ne bilo! . . .« govori pri sebi nerazumljivo šepetaje . . . In tu je, kakor v odgovor zavel veter od gozda in ji sipal v obraz oster sneg.

»Bog! . . .« je samo zašepetala in predstavljala dalje zmrzle noge, mrtve, koščene . . . In za njo pa stopa — vodila ga je bolj nepojmljiva volja kakor sila — v sledi izstradani deček, zavrt v plahto, ki jo je mati vzela s sebe . . .

Trenutek tišine in — veter je potegnil še močnejše kakor prej, spojil vso meglo in nesel ostro snežnico k oblakom . . .

»Mama . . .«

»Kaj? moje dete. . .«

»Mama . . .« šepče fantič nerazločno in se sključeno opira ob trdi sneg.

»Janezek! kakor vsaj moreš . . . saj ni več daleč! . . .« ga opominja mati, in v njenem glasu ji drhte vse strune: ljubezni, prošnje in neizmerne obupa . . .

Vzame ruto raz glave — ogrne dečka.

»Janezek! moje dete . . . še malo časa! . . .«

»Ne morem . . . mama . . .«, šepče

vedno tiše in pade brez moči v zmrzlo sneženo naročje . . .

Mati se je vstavila — vila je koščene roke, veter ji je pa — kakor bi hotel še dodati grozote tej presunljivi sliki — razvil črne lase in bila je strašna v tem nemem, v nebo vpijočem obupu . . .

Snežnica-mati, videč svoje poosebljenje, jo zbada z ostrimi poljubi po obrazu . . .

»Janezek! . . .« šepče skozi zobe in se skloni k dečku, katerega motne oči na njo brezizrazno obrnjene, so ji odvzele zadnje sile. — Skuša dvigniti dečka in pade sama na kolena . . . Mraz jo je stiskal, priklenil k zemlji in, shladivši kri, prišel k srcu . . .

»Kje si Bog, kaj pustiš poginiti dete?!« se je iztrgalo obupno iz premrzlih ust.

»Zakaj me tako strašno kaznuješ? . . . Tu . . . brez duhovna . . .« Skuša se vzdigniti, kolena so ji primrzla k snegu . . .

»Prokleti ljudje! . . .« Izgnali so naju iz bajte . . . Naj jih Bog . . .« Ni končala. Zadnji obup je izginil s kletvijo.

Strašna boleš je stiskala srce, izžgala oči in se z žarki razprostrla po celem telesu . . . Ustne so hotele še šepetati molitev; misel jo je končala . . . morda — na drugem svetu . . .

Bleščali so sneženi diamanti, spreminjajoč se, od svetlobe zvezd, ki so z redkimi očesci gledali izza črne megle . . . Bleščale so se zvezde po snegu — in štiri večje od drugih,

kakor redki sijaj diamantov med peskom dragih kamenov . . . Bleščale so se oči zmrznjenih.

Usmiljeni veter je sipal sneg na trupla in rasla je . . . rasla snežena gomila . . .

— — — — —

In minuli so trije dnevi . . . Čas poteka, kakor voda. Bela vasica se blešči od sneženih zvezdic v hladni svetlobi solca . . .

Ljudje od blizu, pri cerkvi hite po škripajočem snegu k sv. maši. Od daleč ne pridejo, ker so zameti . . .

»Komu so včeraj zvonili? . . .« vpraša stari gospodar ne več mlado žensko.

»E, veste . . . tisti iz Hovanca.«

»Je umrla?«

»Kaj še niste slišali? Reva je zmrznila predvčerajšnjim skupaj z otrokom. Izgnali so ju iz bajte. Ta je tudi odšla na noč . . . Našli so jo šele drugi dan — pod zameti. Delala jim je, delala! . . . In izgnali so jo, ko ji je že zmanjkalo sil, kakor niti — psa . . .«

Stari je pokimal z glavo — in na poti k cerkvi šepetal: »Večni mir« in »pet očenašev« za dušo kočarice . . .

Saj je tudi njemu delala . . .

»A to je bilo res,« je pomislil, »tako krivično. . . Saj so ljudje hušji od zveri! . . . Izgnati jo v mraz . . .« in iznova je začel: »Večni mir . . .«

in slabimi plodovi, ki so vzrastle med bojujočo se cerkvijo na zemlji. Svečano se je odel v izposojeni talar in si je izgovoril nekatere fraze od katoliških modernikov, da lažje opleta jezik proti cerkvi. O reformnem programu katoliške moderne se mu seveda ne sanja, on pozna le — Ufezaný Jazyk, neko umazano brošuro nekaterih duhovnikov okoli lista »Bílý Prapor«.

»Bílý Prapor« je nečuvno napadal katoliške škofe. Moderni ni bil, vsaj ne v tem smislu kot »Nový Život«. Zaleteli so se belopraporci in srečno prijadrali do liberalizma. Kako malo jim je bilo za reformo cerkve, ki se vendar začena pri reformi posameznika, dokazuje to, da so se sicer navduševali za srednjeveške katoliške mistike, obenem pa v prvi vrsti zahtevali odpravo celibata. Sveti Frančišek Asiški, Bonaventura in Dominik so jim bili vedno na jeziku, v njihovem duhu pa ti pritlikavci niso delali — danes so proslavljali askezo, samozatajevanje, jutri pa sramotili škofe in se potegovali za to, da bi se obabili. To je seveda reforma čisto v duhu izgubljenega vitenberškega meniha. Ni čuda, da je cerkvena oblast prepovedala to revijo brati in izdajati. Nekateri izgubljeni so pa nato izdali kakor v slovo »Ufezaný Jazyk«.

V tem listu sta priobčena dva članka proti škofom. Kako si belopraporci mislijo reformo cerkve, o kateri so preje vedno govorili, da se mora osvoboditi posvetnih vezi in se vrniti nazaj k apostolskim časom, dokazuje njihova izjava, da se bodo pred posvetnimi sodišči in parlamentom pritožili proti prepovedi škofov, ki so s tem hudo oškodovali tiskarno. Potem sledi karikatura na škofe, ki zelo spominja na znane Luterjeve karikature.

Za te ljudi nam torej prav nič ni žal. Res je: zgodilo se bo pri njih, kar je že zdavnaj v judovskem sinodiju dejal Gamaliel: Ako je njihovo delo Božje, bo ostalo, ako je človeško, bo samoodsebe propadlo. Da pa njihovo delo ni božje, to dokazuje zadnji dogodek. »Bílý Prapor« je tisti list, ki je večkrat tudi nesramno napadal nadškofa Jegliča, tisti list, katerega sodelovalci so prihajali blagoslovljati »Narodovo« uredništvo, list, ki brani svoje stališče v — »Slovenskem Narodu«. Duhovniki, ki so se potegovali za svobodo cerkve, iščejo pomoči pri glasilu, ki slavi francoske petardarje in komuno! Ne — tega nista delala ne Schell, ne Ehrhard. Tega so zmožni zgoli ljudje, ki so sami reforme bolj potrebni kot cerkev. Naj nikar ne mislijo, da jih je obsodila cerkev — obsodilo se zdavnaj sami. Prvi kes, ki bo obšel te modernike, bo ta, da so svojo stvar umazali pri »Narodu«. Drugo po prišlo neizogibno pozneje s tisto železno doslednostjo, ki kaznuje dela neznačajnežev.

Tedenski pregled.

Volivna akcija za prihodnje državnozbornske volitve je po mnogih deželah že v polnem trtu. Tudi vodstvo S. L. S. je v torkovi seji ustanovilo osrednji volivni odbor in je odobrilo načrt za volivno agitacijo. Sklenilo se je, sklicati šod zaupnikov, da se določijo kandidati, dne 28. februarja. — Na Tirolskem se bodo zedinili konservativci in krščanski socialci proti nemškim svobodomislemcem. — Socialni demokratje bodo postavili svoje kandidate v Ljubljani in nekaj tudi po deželi.

Francoski kulturni boj. Klemensojevo časopisje je zagovarjalo krutovlado francoskih framonov s tem, da se je sklicevalo na ameriške škofe, češ, da se dobro počutijo v versko indiferentni državi in da odobravajo francosko nasilje. Toda ameriški škofje so izjavili, da se lepo zahvaljujejo za take poklone. Poslali so protestno noto zoper nasilje francoske vlade predsedniku Rooseveltu, državnemu tajniku Merry de Valu, francoskemu poslaniku v Ameriki ter angleškemu parlamentu. Kardinal Gibbons in nadškof M. Farley sta poslala vsemu ameriškem časopisju ugovor zoper nečloveške razmere na Francoskem. — Dne 15. t. m. bodo imeli francoski škofje kon-

ferenco, da uredi finančne razmere in prispevke za bogočastje in da se posvetujejo o skupnem velikem semenišču za vso Francijo.

Pevsko društvo »Ljubljana« je slavilo preteklo nedeljo 15letno delovanje. Neumevno je, zakaj je bilo zanimanje za to pevsko slovesnost in slavnostni koncert tako pičlo. Dasi je bil spored mikaven in je sodeloval tudi pevski zbor hrvaške »Slobode«, je bila vendar udeležba malo povoljna. Pri banketu je bilo mnogo bodrilnih napitnic, med njimi tudi govoranca zbadljive zmesi, ki se je neumestno tlačila med slavnostno nadahnjene pevce.

Delegacija je sprejela resolucijo glede zalaganja armade, ki določa, da mora avstrijska državna polovica dobaviti za armado raznih potrebščin v polnem razmerju z avstrijsko kvoto. Vojna uprava mora o tem poročati v prihodnji delegaciji. Resolucija bo ostala najbrž le na papirju, ker se izvrši vse le tako, kakor žele Mažari.

Državni zbor. V sredo se je vršila seja klubovih načelnikov. Predlagalo se je mnogo, kar pa sedaj ne bo moč izvršiti. Dr. Šusteršič je zahteval rešitev zakona o krošnjarstvu ter urgiral predlogo o dalmatinsko-belokranjski železnici. Ministrski predsednik Beck je predložil 33 točk obsežen program o delu, ki ga naj izvrši sedanjí državni zbor. V programu je »numerus clausus«, vojaška taksa, kongrua, obrtni zakon, zakon o krošnjarstvu in nekaj lokalnih železnic in kredit za armado v znesku 141 milijonov kron. Finančni minister je vložil predlogo, ki zahteva 20 milijonov kredita za draginsko doklado uradništva. — Večinoma vsi nujni predlogi so umaknjeni, mnogo predlog se je pa izročilo brez prvega branja odsekom. — V četrtek je državna zbornica sprejela predlogo o »numerus clausus«, nakar se je začela razprava, ki pa ni bila dolga. Zbornica je z dvotretjinsko večino navzočih poslancev sprejela »določeno število« in s tem je volivna reforma zagotovljena. Dr. Kramar je zahteval pri tej priliki, da naj se vlada pri imenovanju v gosposko zbornico bolj ozira na Slovane.

Neizvršen sklep kranjskega deželnege zbora. Na občenem zboru hišnih posestnikov v Ljubljani je bil pogovor tudi o sklepu deželnege zbora, ki dovoljuje vsem onim posestnikom, ki vživajo vsled potresa davčne prostosti, za isti čas tudi oproščenje deželni naklad. Deželni odbor tega sklepa še ni razglasil, baje radih neugodnih finančnih razmer. Hišni posestniki so izvolili deputacijo, ki naj stori v tem oziru potrebne korake.

Turnir šahistov je bil pred tednom v igralnici hotela »Union«. Šahovemu svetu dobro znani mladi gospod Milan Vidmar je igral obenem 19 partij ter pridobil zmago v 13 slučajih, izgubil je pet iger, ena je ostala neodločena.

Urednik celovškega »Mira« je o priliki slavnosti pevskega društva »Ljubljana« konfiriral z urednikom »Narodovim« in z voditeljem Chamom; poslednjemu je razburjen zatrjeval: »Naj nas katerikoli h... vzame, samo da nas krščanski socialci ne!« Ali je zgoraj omenjeni pomenek dokaz, da med »Mirom« in »Narodom« ni bilo in ni bilo nobene zveze?!

Umrljivost otrok v Trstu je med vsemi avstrijskimi mesti največja. Izmed 1000 otrok jih umre 423 preden dosežejo starost petih let. Poleg socialne bede, nenravnosti in zanemarjenosti staršev je glavni vzrok umrljivosti, kakor trdi izvedenec dr. Veronese — alkoholizem. Žal, da je mnogo slovenske mladine v Trstu prav tako zanemarjena, kot italijanske.

Preobrat. V učiteljskem političnem življenju se poraja preobrat. Čuje se, da bi se večina učiteljstva rada odrgala od voza, ki so se na njem šopirili liberalni veljaki. Učiteljstvo bi se rado naslonilo na ljudstvo, saj je iz ljudstva in za ljudstvo deluje. Toda kako? Dokler velja še kot privesek protiljudskih strank, je na slabem glasu in ne velja med ljudstvom mnogo. »Slomškova zveza«, ki je

v njej že združenih s svečeništvom mnogo veljavnih in dobromiselnih vzgojiteljev, — bi bila primerna pot, ki vodi do ljudstva.

To in ono. Pruska vlada je s svojim terorizmom provzročila, da je stopila v volivni boj tudi poljska duhovščina. V zgornješlezjskih okrajih kandidirajo kar štirje župniki; poljskih kandidatov za Poznanjski je 15, za zahodno Prusijo 13. — Pri zgradbi železnice Lamscheid-Hunsrück se je sesedla zemlja in je mnogo delavcev zasula! mnogo ponesrečencev je zemlja napol zakopala ter so živeli v strašnih mukah, ker jih ni bilo moč takoj odkopati. — V St. Janžu na Dolenjskem so našli mrtvo zakonsko dvojico Kovač. Zvečer sta se mož in žena vračala od staršev domu, a sta našla nepričakovano smrt v nekem jarku; sodi se, da sta se sama pobila. — Stroški za preureditev ljubljanskega kolodvora bodo znašali dva in pol milijona kron. Država bo prispevala z večjo svoto, ker bo sedanji Južni kolodvor postal centralni kolodvor za vse proge. — Kitajska cesarica je prepovedala pačenje nog pri mladenkah. — Na Japonskem bodo vpeljali mesto sedanjih pismenk rimske črke. — V Stari Loki je odmerjen za župana g. Gašper Triller; liberalni odborniki niso glasovali. — Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec« je počastilo 15letno delovanje predsednika g. Ivana Dražila s tem, da mu je priredilo častni večer s petjem in godbo. — Izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju je jelo nabirati prispevke za lastni dom. — Perzijski šah je umrl dne 9. t. m. — Isti dan je bil ustreljen v Peterburgu višji prokurator Pavlov. — Četrtek »Slovenec« je prinesel celotno razpravo dr. Andreja Pavlice o »zgodovini delavskega varstva v Avstriji«. Razprava je pripravna za predavanje. — Koledar družbe sv. Cirila in Metoda izkazuje, da je bilo za leto 1905 popolnoma nedelavnih 58 družnic. — Vojno ministristvo naznanja, da ni postavnega določila, da bi se premestila smodnišnica na ljubljanskem polju.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja, dne 13. januarja: Veronika, Bogomir; ponedeljek, dne 14. januarja: Hilarij, Feliks iz Nole; torek, dne 15. januarja: Pavel, Maver; sredo, dne 16. januarja: Marcel, Ticijan, Priscila; četrtek, dne 17. januarja: Anton puščavnik, Sulpicij; petek, dne 18. januarja: Priska, Sv. Petra stol v Rimu; sobota, dne 19. januarja: Kanut, Marij in Marka, Agricij.

Nove poštne odredbe.

A. Novi poštnopristojbinski red za tozemski (avstrijski) promet.

S 16. prosinca 1907 stopi v veljavo novi poštnopristojbinski red za tozemski promet, vsled česar se spremené naslednje poštne pristojbine:

1. Navadna pisma.
Poštšina za navadna frankovana pisma znaša brez razlike na daljavo (toraj tudi v lokalnem prometu): za pisma težka do 20 gramov 10 vinarjev; za pisma težka nad 20 gramov 20 vinarjev.

Ne frankovana pisma podvržena so dvojni pristojbini za navadna pisma jednake teže; za nezadostno frankovana pisma zaračunava se dvojni znesek nadostajajoče poštne.

2. Poštini podvržena sodnijska pisma.
Za poštini podvržena sodnijska pisma mora prejemnik plačati:

a) če je pismo v kraj dostaviti, kjer ima dotična sodnija, ki odpošilja pismo, svoj sedež. 10 vin. brez ozira na težo pisma;
b) v vseh drugih slučajih 10 vin. za pisma do 50 gramov, in 20 vin. za pisma nad 50 gramov.

V slučaju, da se pismo pošila za naslovnikom, postopa se s pismi, omenjenimi sub a), glede poštne tako, kakor da bi bila leta uže spočetkom adresovana v kraj, kamor se jih je zaposlalo.

3. Dostavnina in obvestnina (pristojbina za avize).

a) V poštnih krajih in zunanjih okrajih (okrajih selskih pismoš, poštnih nabiralnic), v katerih se vrši dostavljanje zavitek, pismem z napovedano vrednostjo in denarnih svot k poštnim nakaznicam in plačilnim nakaznicam poštno-hranilničnega urada, iztirjavajo se sledeče dostavnine:

Za zavitek brez ali z vrednostjo do 1000 kron: težke do 5 kg. 10 vinarjev; težke nad 5 kg. 20 vinarjev; za vrednostna pisma do 1000 kron 10 vinarjev; za poštne ali plačilne nakaznice se zneski do 1000 kron 6 vinarjev.

Pri višji vrednosti pobira se od vrednostnih pismem in plačilnih nakaznic dostavnin v znesku 20 vinarjev za vsacih 5000 kron ali del istih in pri zavitkih se zaračunuje k navadni dostavnini slično odmerjena doklada.

b) Za dostavljanje obvestil (avizov) o zavitkih ali vrednostnih pismih plačati je obvestnino 4 vinarjev.

c) Če spada več zavitek k jedni spremnici, zaračunava se dostavnina za vsako pošiljatev posebej po gorenjih postavkih in v slučaju obveščanja se iztirja obvestnina za vsako pošiljatev.

V slučaju dostavljanja ali obveščanja plačati morajo tudi oblasti in uradi, ki so sicer oproščeni poštne, pristojbino za dostavljanje oziroma obveščanje.

4. Pristojbine za dostavljanje ali obveščanje potom posebnega slā (ekspres).

Pristojbine za ekspresno dostavljanje, ki jih mora plačati odpošiljatelj, ostale so neizpremenjene (50 vinarjev za zavitek in 30 vinarjev za druge pošiljate).

Pristojbina 1 K za vsacih 7,5 kilometrov, ki jo mora plačati prejemnik za ekspresno dostavljanje (obveščanje) izven poštnege kraja ne glede na pristojbino, ki jo je plačal odpošiljatelj, ostane istotako neizpremenjena. Vendar pa mora prejemnik ekspresnih pošiljatev z napovedano vrednostjo več nego 1000 K ali denarnih zneskov nad 1000 K tako v poštnem kraju, kakor izven tega plačati doklado, določeno za zavitke pod točko 3 a), zadnji odstavek.

5. Pristojbina za poštni predal.

Pristojbina, ki jo plačujejo prejemniki v krajih, kjer se dostavljajo redno pošiljate po poštnih uslužbencih, za pridržek sprejema pošiljatev na poštnem uradu, znaša mesečno 2 K, če se ta pridržek nanaša le na navadne in priporočene pisemske pošiljate, sicer pa 3 K.

6. Zabeležnina za pridržek razbremenjenja carini podvrženih pošiljatev.

Ako si pridržke stranke v krajih, kjer razbremenjuje pošta sama carini podvržene pošiljate, razbremenitev taci pošiljatev, plačati morajo v ta namen zabeležnino 3 kron za vsak nov zaznamek.

7. Ležnina.

Za vsak zavitek, ki leži nedvignjen na poštnem uradu brez krivde pošte, iztirjava se od komada in dneva 5 vinarjev. Vendar pa so naslednji dnevi ležnine oproščeni:

1. dan prihoda zavitka na poštni urad; razven tega

2. pri »poste restante« naslovljenih zavitkih kakor pri zavitkih namenjenih za prejemnike v taci krajih, kje se ne vrši redno dostavljanje potom poštnege slā, 7 neposredno sledečih dnij in

3. v vseh drugih slučajih neposredno sledeča dva dneva.

Zaviti za poštne proste oblasti in urade oproščeni so ležnine, takisto tudi voznopostne pošiljate za moštvo vojaškega stanu.

Ležnina ostane na pošiljati v tozemskem prometu vračunana tudi v slučaju, ako se pošiljatev za prejemnikom pošilja ali odpošiljalcu vrne.

8. Pristojbine za opuščanje ali znižanje povzetja.

Odpošiljalec, kateri zahteva, da se povzetje opusti ali zniža, ima vnaprej vplačati:

1. ako se ima odredba preposlati pisemskim potom, pristojbino za navadno (t. j. do 20 gramov težko) priporočeno pismo;

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuj redehter!

Tku, zdej sma se spet mal snega znebl! Ene puga je Buh uzev, ene pu ga je pa rotuž pustu u Iblanca

zvozt, tku,

de mama

zdej hvala Bugu, spet tku trde ceste, de se clouk saj enmal lohka pubije, če glih pade.

Pade se pa pr nas kej lohka, ke naš pulcaji nisa pusebn hakleh za tu, če je pu tleh kej puštepan al pa nč; pusebn takh hiš, ke jih maja leberalci u rukah, se naš pulcaji ta nar rajš ognela, kokr de b kuga al pa kolara u nh regirala. Sej maja prouti: kedu se u pa tlela iz bikam bodu, ke ni treba. Pregovar prau: usak nej pred sojmo pragam pumede, pa u use pumeden; jest pa pravm: usak nej pred soja hiša puštepa, pa u use puštepan. Jest sm unkat tku pred ena Rormanuva uštarija telebnu na tla, de se m je pr sukn knof utrgu. Pred Rormanuva uštarija vem de je blu, ke sa tku use iblanske štarije Rormanuve, pred kera je glih blu, pa se več na spčunem.

A ja, ke glih ud Rormanuvh uštari guvarema, nej in na puveja, kuku je Rorman naredu, de je dubiu use putente u roka. A je tud iz kermo rotouškmo svetnikam kej u žlaht? Al je murde sam kašn tak svetnik, ke je zdej skori pu rotuža že med svetnikm? Vidja, »Zlata kapla« se je tku matrala in letala ud Poncuža du Pilatuža, de b žiher na forštat nasprut ene Rormanovh uštari, tam, k sa du zdej abstinenti pijančval, uštarija ud prla, pa je šlu le iz prou težka muja, ke se na rotuž nisa upal dilaubnast dat, de b se Rormane ne zamerl. No, zdej se je vnder pusrečl »Zlat kapla« abstinentu ud Tratnika pregnat in abstinenti se uja mogl ud zdej za naprej hodet na Iblanca napajat, če s uja tli žejja pregnat, al pa u »Union« kofe in malinove žlampat.

Zdej pa še neki, gespuj redehter! Kokr že veja, uja letos iblansk fanti u ta »Narodno dome« en ples prštimal. De u ta ples pusebn nobl, sa še puvabila iz Dunaja prštela, ke u Iblan na znaja tku nobl vabil drukat. Če je u teh puvabileh ene par felarju, tu nč na škodie, plesal uja lohka use en kulkr seu dal, nobl. Men sa tud en tak puvabil puslal in sa še zravn zapisal, de nej tud soja bka iz saba prpelem, de jih u več. Jest glih na vem, če um utegnu tekat jt, ampak soja bka jm um pa use glih puslou, de se u saj enkat mal u »Narodno dome« pu ta duniskih puvabileh iz gespuj dohtar Bretinam zavrtu. Če ga u gespuj dohtar Bretl iz sojm kumpetm, ke jih

tku ukul meče, kokr de b na ble negave, puhodu, ga u pa moj bk namest pusta puhodu. Pasjon ma že tku al tku najnga, zatu ke iz nemškhl bukl preplonkava in pa iz nemškm cinhelclm soie cigare pržiga, kokr peusk društu »Slauce«, ke sojmo predsednke Dražile duniske reči šenkava, ke se u Iblan bulš dubaja.

Pa še neki b ih rad prašu, gespuj redehter. Kua pa je iz tistmo društvam, ke sa ga zdej ustanovl in sa mu dal ime: »ta usmlen Samaritan«? A uja res leberalne puslance, ke uja pr phodneh vultvah skus padl, ubvezval in ih arčneval? Tu je pametna misu, in uja leberalcu na ta viža velik bulecín ulajšal. U špetan b ih tku na uzel, ke uja tku pubit, de še za u špetau ne boja. Murbt u pa ta usmlen Samaritan za tu na noga stopu, de u društven band zimske montlne kupu, de na uja reučki zmrzval, ke jih nhn udbor neče kupt. Tu b blu tud pametn, sej nosja soja mondura, udkar pu Iblan muska špilaja. Če jm že na morja montlno kupt, nej b jm pa saj nuge u cujne zavil, kokr jih maja tist zavite, ke sneg udmetavala, b ih sai u noge na zebli, kedr marširaja. O, ta Samaritan u mou dost za puštmat pu Iblan, zatu nej ga pa Buh puževi.

Predn jejnau, nej jm še puvem, de je ta zadn cajt, udkar ma gespuj žepan soja dohtarja, use narobe na rotuž. Kene, predsednk »Slavca«, Dražil, je tekat, ke je gespuj žepan sam desetletnca ubhaju, šou gespuj žepane

u fraku sreča vošt. Zdej, ke je Dražil clu petnajstletnca ubhaju, se pa gespuj žepan še zgenu ni zajnga. A je tu lepu in prou! Tu ni lepu in vnder gespuj žepan ni tega uržah. Vidja, preh k je mou gespuj žepan še prejšnaga sekreterja, se kej tacga neko ni mogl zgudit, zatu ke je sekreter ene bukle pelu, k sa bli usi svetniki in druge take prložnast, pr kereh je blu treba gespuje žepane kermo vošt, notr zapisan. Kedr je pršlu kej tacga naprej, pa je kar sekreter gespuja žepana pubezou, de je treba vošt temu in temu, pa se je zgudl. Zdej pa, ke ma gespuj žepan dohtarja za sekreterja, se pa na use puzab, ke dohtar, namest de b na svetnike ahtu, pa še zmeri na kularabce na plac misl in na tku imenitne reči puzab. Pa tu tku nč na škodie, sej je pr nas tku zmeri use narobe. Najmlajši društu »Merkur« je tud puzabu, de ma peusk društu »Iblanca« soja petnajstletnca in je nalaš tekat soja veselica prštumu. »Sokol« je tud puzabu, de mu je »Iblanca« že petnajst let tleka delala, zatu pa tud ni puslou nubene deputacije na slavnast »Iblane«. Ubčinski svetniki sa pa glih tist večer pr »Fajmeštre« za fržou šponal in nisa utegnli pridet na ta slavnast. Tku, de če b na blu gespe žepanuvke in pa mene na te slaunast, pa b na blu prou nubene kacapitete.

Jh puzdravla

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

2. ako se ima odredba preposlati brzojavni pot, pristojbino za brzojavko po tozadnem ceniku.

9. Pobiralnina. Pobiralnina, katera se iztirjava za predmete, pobrane po selskem pismonoši, znaša za priporočena pisma 6 vinarjev; za druge pošiljke toliko, kolikor znaša dostavnina (točka 3 a).

NB. V novem pošto pristojbinskem redu navedeni postavki — razven določb glede kolodvorskih pisem, poštinskih podvrženih sodnijskih pisem, prejemnih potrdil o priporočeni pismih in glede železniških obvestil — veljajo tudi v prometu z Ogrsko, Bosno in Hercegovino.

Tudi ostanejo v veljavi dosedanje predpisi in sicer:

toliko v prometu z Ogrsko, kolikor z Bosno in Hercegovino glede nepravilnosti in nezadostno frankovanih pisem,

v prometu z Ogrsko glede pristojbin za poštinski podvržene časniške priloge in slednjic

v prometu z Bosno in Hercegovino glede pristojbin za poštne nakaznice, pisma z napovedano vrednostjo in za zavitke.

B. Sprememba glede dostavljanja zavrtkov v kraju pošte.

Počeni s 16. prosincem 1907 dostavljali se bodo v poštini krajih (kjer ni uže odredeno dostavljanje zavrtkov) zavrtki do 2 kg. teže in do 1000 K vrednosti prejemnikom na dom.

Ce spada več zavrtkov k jedni poštini spremnici, dostavi se vse istočasno, če ima tudi samo jeden zavitek tisto težo, do katere se dostavljajo zavrtki na dom.

C. Sprememba cene nekaterih vrst poštinih tiskovin.

Od 16. prosinca 1907 nadalje stanejo golicke za poštne nakaznice 3 vin.

Z istim dnem podraže se tudi od poštne uprave izdane zalepke in križni zavrtki (Streifband) za 1 vinar pri komadu v ime odškodnine za material in izdelovalne stroške.

Dosedanje zalepke (po 6 vin. in 10 vin.) in križni zavrtki (po 3 vin.) smejo se uporabljati le še do vštete 15. prosinca 1907. S 16. prosincem 1907 vzamejo se te zalepke in križni zavrtki popolnoma iz prometa.

Dosedanje poštne nakaznice (po 2 vin.) morejo se brez doplačila še do 31. prosinca 1907 rabiti. S 1. svečanom 1907 vzamejo se te tiskovine istotako docela iz prometa.

Zalepke, križni zavrtki in poštne nakaznice, kar jih je še mej občinstvom, zamenjujejo se, če nimajo znaka poštne uporabe, do 31. sušca 1907 na vseh poštinih uradih za druge poštne vrednostnice iste veljave, ne da bi se zahtevalo za to kako odškodnino. Od 31. sušca 1907 nadalje se pa te vrednostnice ne bodo več niti zamenjavale niti vsprejemale.

SPREMEMBA V BRZOJAVNI SLUŽBI.

A. Izdaja golicke za brzojavke kot vrednotnic.

Počeni s 16. prosincem 1907 uporabljati je o oddajanju zasebnih brzojavk, kakor tudi pristojbini podvrženih državnih brzojavk golicke, ki se plačujejo kot vrednotnice.

Od te določbe so izvzete brzojavke, ki so napisane na uradno izdanih nakaznicah za brzojavne odgovore.

Golicke za oddajanje brzojavk so:

a) ali za navadne brzojavke in se dobivajo posamezno ali v poljubnem številu za ceno 2 vinarjev za vsak komad,

b) ali za brzojavke, katerih pristojbine se naknadno obračunavajo. Te poslednje golicke se dobivajo v zvezkih po 100 listov za ceno 7 kron (za vsak list je namreč 5 vinarjev za obračunavanje in 2 vinarja za golicke) v vseh prodajalnih poštinih vrednotnic in na onih železniških brzojavnih postajah, ki se pečajo tudi s sprejemanjem brzojavk.

Brzojavke, ki so napisane na drugačnih golicah ali pa na navadnem papirju, morajo odpošiljalci sami prilepljati na uradno izdane kupljive golicke.

Obširnejše brzojavke, za katere na uradnih golicah ni dovolj prostora, se napišejo lahko docela ali deloma na poljubne liste, katere je pa treba z lepilom trajno prilepliti na golicke.

Telefonskim naročnikom, ki oddajajo brzojavke potom telefona, zaračunavajo se zneski za brzojavne golicke v dotičnih naročniških računih.

Golicke pod a) in b) pomenjene, ki so neporabne postale, more občinstvo za nove zamenjati pod istimi pogoji, kakoršni so določeni za poštne vrednotnice.

Dokler se ne izdajo nove brzojavne golicke, dovoljeno je, rabiti za zasebne, oziroma pristojbini podvržene državne brzojavke golicke, ki so bile doslej v rabi, pod pogojem, da se za vsako brzojavko prilepi na tako golicke znamka za 2 vinarja.

Celi zvezki golicke (zvezek po 50 komadov), kakoršni so se doslej prodajali v prodajalnih poštinih vrednotnic po 30 vinarjev, se lahko zamenjajo na vseh poštinih in brzojavnih uradih za drugovrstne poštne vrednotnice iste veljave, toda le do vštete 31. prosinca leta 1907.

Posamezne liste tacih zvezkov zamenjujejo poštini uradi na ta način, da dajejo za tacih 5 listov poštinih vrednotnic v vrednosti 3 vinarjev. Za izmenjevanje se ne zahteva nikake pristojbine.

B. Odprava pristojbine za lokalne brzojavke v internem avstrijskem prometu.

S 16. prosincem 1907 odpravi se v internem avstrijskem prometu pristojbina za lokalne brzojavke.

Besedna pristojbina za brzojavke v lokalnem prometu, oziroma v prometu mej kraji, za katere se je rabila doslej lokalna pristojbina, izenači se torej s tem dnem z besedno pristojbino brzojavk za večje daljave in znaša najmanjša pristojbina za oboje vrste brzojavk odslej 60 vinarjev.

PREUREDITEV DOLOČB, TIČOCH SE TELEFONSKIH PRISTOJBIN V DRŽAVNEM TELEFONSKEM OMREŽJU.

Z naredbo c. kr. trgovskega ministrstva od 22. grudnia 1906, drž. zakonik št. 254, določile so se na novo telefonske pristojbine. Ta preureditev, ki popolnoma odpravila neprijetno stavbno pristojbino, nudi zasebnikom vzlic temu, da se zviša letna pristojbina za telefonske naprave, ki služijo trgovini, močnost, da dobi za svoj mali promet telefonsko zvezo, za katero jim bo celo manje plačevati na leto, nego do sedaj. Bistvo te preureditve obseženo je v sledečem:

Stavbina, postajina in pretičnina, ki so jih naročniki do sedaj plačevali za napravo in vzdrževanje telefonskih naprav in za uporabljanje telefona za pogovore mej lokalnim telefonskim omrežjem, se odpravijo, mesto teh pa se upelje letna naročnina. Dosedanje pristojbine za stranske aparate, za oddajanje brzojavk in fonogramov potom telefona in za interurbanne pogovore ostanejo nespremenjene. Nova naročnina določala se bo prvič po obsežnosti poedinih omrežij in drugič po meri uporabe telefona po naročnikih. V prvem slučaju plačali bodo n. pr. telefonski naročniki na Dunaju razmeroma večjo naročnino, nego naročniki v Trstu, ti zopet večjo nego naročniki v Ljubljani; v tem oziru uvrste se sedanja telefonska omrežja v šest skupin po številu naročnikov omrežja z več nego 20.000 naročniki v I. skupino; omrežja z 5.001 do 20.000 naročnikov v II. skupino; omrežja z 2.001 do 5.000 naročnikov v III. skupino; omrežja z 501 do 2.000 naročnikov v IV. skupino; omrežja z 201 do 500 naročnikov v V. skupino in omrežja do 200 naročnikov v VI. skupino. Od omrežij, obstoječih v okraju tržaškega poštne ravnanstva spadajo Trst v IV., Ljubljana v V., Gorica, Pulj, Opatija in ostala omrežja v VI. skupino.

Ce se v bodoče uvrsti kako omrežje vsled zvišanja ali znižanja števila naročnikov v drugo skupino, plačevati je pristojbino za to skupino od 1. prosinca sledečega leta naprej.

Glede uporabe naročniških postaj uvrstijo se naročniki v šest tarifnih razredov, po katerih se bode plačevala različna naročnina. Razločevalo se bode namreč mej »postajami v trgovinah« in »postajami v stanovanjih«, prve kakor druge pa se bode zopet delile v posamezne zveze in »družbene zveze«. Družbene zveze napravljale se bodo kot »1/2 družbene zveze« ali pa kot »3/4 družbene zveze« (poslednje samo pri telefonih v stanovanjih). Postaje v trgovinah napravljale se bodo izključno le v prostorih, ki služijo trgovini (obrtni), postaje v stanovanjih le v prostorih, ki služijo izrečno za stanovanje. Pri družbenih zvezah imata dve postaji (polovična družbena zveza), oziroma štiri postaje (četrtinska družbena zveza) različnih naročnikov eno skupno prago, za katero določi uprava soudeležnike. Družbene proge se napravijo tako, da naročniki, ki se jih poslužujejo, ne morejo drug drugega motiti, niti poslušati drug drugega pogovorov.

V vsaki skupini bo torej sledečih šest razredov:

Posamezne zveze: tarifni razred A, telefoni v trgovinah z jako vel. prometom (z dopustnim številom 6001 do 12.000 klicev na leto); tarifni razred B, telefoni v trgovinah z velikim prometom (število klicev 3001 do 6000 na leto); tarifni razred C, telefoni v trgovinah z malim prometom (število klicev največ 3000 na leto); tarifni razred D, telefoni v stanovanjih (število klicev največ 2400 na leto);

družbene zveze: tarifni razred E, polovična družbena zveza (kot telefoni za stanovanja in za trgovine, izvzeti pa so veliki hoteli, kavarne, pisarne itd.); število klicev: približno tri četrtine za razred D določenega števila); tarifni razred F, četrtinska družbena zveza (le kot telefoni za stanovanja dopustne); število klicev: približno polovica za razred D določenega števila). Meje dopustne uporabe družbenih zvez določijo se le s posebnimi naredbami. Če naročnik prekorači največje število klicev, ki je določeno za tarifni razred A, more se prisiliti v to, da si naroči še eno postajo; če prekorači največje število klicev kaka postaja tarifnega razreda D (telefon v stanovanju s posamno zvezo), tedaj se postopa s postajo kakor s trgovskim telefonom; če se pri družbenih zvezah prekorači določeno število klicev, mora se naročnik prigrisati za najvišji tarifni razred (polovično družbena zveza ali posamno zvezo).

Letna naročnina znaša: Za Trst (skupina IV) ad A) 260 K, ad B) 215 K, ad C) 170 K, ad D) 145 K, ad E) 100 K, ad F) 60 K; za Ljubljano (skupina V) ad A) 215 K, ad B) 180 K, ad C) 145 K, ad D) 130 K, ad E) 90 K, ad F) 55 K; za Gorico, Pulj, Opatijo in za druga omrežja tržaškega poštne okraja (skupina VI) ad A) 180 K, ad B) 150 K, ad C) 120 K, ad D) 115 K, ad E) 80 K, ad F) 50 K. (Dolje prih.)

Po svetu.

»Saharski cesar« ni umrl, ampak izginil. Jaques Lebaudy, francoski milijonar in znan pod imenom »saharski cesar«, baje ni umrl, ampak izginil. Zadnjič se je pojavil 20. julija leta 1905, ko se je pritožil kot »saharski cesar« nad svojimi podložniki, češ, da mu ne vračajo denarja. Od takrat manjka o njem vsak sled. Njegova saharska posestva so prazna, in istotako vsa ona, ki jih ima v Parizu. Njegovi sorodniki pa, ki imajo na milijone premoženja, se za vse to nič ne brigajo, ker ne marajo nikakršnih procesov.

Cilinder propada. Pariška tovarna za cilindre je prosila uredništvo »Timesa«, naj prepreči v svojih podlistkih norčevanje iz cilindrov. Satirični podlistki so tako uničili trgovino s cilindri, da je padla njihova produkcija v zadnjih desetih letih od 22 milijonov na šest in tri četrtine milijona.

Princ kot kapelnik. Angleški princ Robert Broglie, potomec stare plemške obitelji, je poročil pred leti neko subretko. Te dni je z njo prvič javno nastopil. Ona je pela, a princ je dirigiral orkester. Njegovi sorodniki so se trudili, da bi ga od tega odvrgli, a brez uspeha.

Samoumor radi 1 K 60 h. Knjigoveški učenec Bela Hauser v Budimpešti, ki je bil star šele deset let, ni vedel svojemu gospodarju odgovoriti, kam je dal 1 K 60 h, ki bi jih bil moral oddati na pošti. Gospodar ga je oddal policiji, a učenec se je potoma ustrelil.

Rockefeller je imel dohodkov v minulem letu vsak dan 600.000 mark. Vsaka ura ponoči in podnevi mu je prinašala 37.000 mark, a vsaka minuta 460 mark. Poleg tega toži Rockefeller, da je bilo leto 1906 zanj silno slabo.

Silajen dar. Neka bogata dama je izgubila v Eschweilern ročno srebrno denarnico, v kateri je bilo za 50.000 kron bankovcev. Denarnico je našla hčerka gostilničarja Müllerja in jo vrnila. Dama ji je dala zato ves svoj zlati nakit, srebrno denarnico in poleg tega veliko vsoto denarja.

Za pisma se je vrnila zopet stara moda. Moderni mladi ljudje pišejo zopet na liste, ki so okrašeni z rožicami, metuljčki in preprežen od zlatih žilic. Pri tem morajo biti pisma majhna in prijetne oblike.

Skrivnostna smrt milijonarja. V Parizu je umrl pred šestimi tedni 76letni milijonar Naatz. Zdravnik, ki je potrdil, da je zadel milijonarja na stopnicah mrtvoud, bo sodnijsko zaslišal. Truplo milijonarjevo bodo odkopali in zdravniško preiskali.

Smrtina žrtev vdove. Angleške postave ostro zabranjujejo staro indijsko navado, po kateri se mora sežgati indijska vdova skupno z rajnim možem. Kljub temu se drže Indijci na skrivnem še vedno te stare navade. V Nepalju pa menda ne gledajo tako strogo na prepoved vdovskih žrtev. To dokazuje poročilo indijskega lista »Banda Matarane«, ki piše: V bližini Himalaja je živel star bramin bogabojec življenje. Premoženje njegovo ni bilo ravno majhno, tako približno 660.000 kron je imel. Star je bil 82 let. Pred nekaj dnevi ga je pa došla smrt. Žena njegova, stara 78 let, je sklenila, zvesta stari šegi, da mu hoče slediti v smrt, z njegovim truplom vred da hoče biti sežgana. Skrbno je zbiral zato potrebne snovi in izdala 5880 rupij zanje. Ostalo premoženje je pa žrtvovala dobrotinim napravam. Svoje posestvo je darovala poslom, in vse, kar je imela, je na ta način razdelila med potrebne reveže in siromake. Nad 15.000 oseb se je zbralo, da izkažejo vdovi občudovanje in pa simpatije. Mož je umrl zgodaj jutraj, a ker se vdova ne sme sežgati, če temu ne priurdi guverner, je morala na smrt pripravljena vdova čakati do 2. ure popoldne. In prišli so uradniki, pa jo vprašali, če ima skrb in težave, če ji manjka sredstev za nadaljnje življenje. Storitni hočejo vse znanjo, da se preživijo. A vdova jim je odgovorjala, da je darovala svoje premoženje. Ne pozna pa drugih želja, kakor da kot »sati« sledi svojemu možu. Pa oblastvenega dovoljenja ji niso dali in končno so sežgali samo truplo mrtvega njenega moža. To je pa vdovo tako vžalostilo, da ni marala ničesar več jesti. Deset dni potem je umrla šepetaje ime rajnega svojega moža.

Prijeten gost. V London je prišel ter se naselil v hotelu Tavistock čudak ali pa norec, ki se je vpisal William Yates iz Sheffielda. Berači in reveži imajo z Yatesom veselje, zakaj mož plačuje vse, kar kupi, s stotaki ter ne vzame nikjer drobja nazaj. Za časopise, ki jih kupuje od kolporterjev na ulici, plačuje stotake, ravno tako ne da manj kot stotak cvetličarki za šopek in sploh beraču, ki ga slučajno naleti na ulici. Ako pa gre kateri berač za njim ali pa ga naprosi za dar, potem mu Yates ničesar ne da.

Najbogatejši mož na svetu pravijo, da ni več Rockefeller, ampak neki Friderik Weyerhäuser, ki je bogatel celo vrsto let popolnoma na them v državi Wisconsin v Ameriki. Rojen je bil leta 1834 v Niedersaulheimu, odkoder je odpotoval s sorodniki l. 1852 v Ameriko. Pečal se je ves čas z žaganjem in prodajanjem lesa in tako obogatel. Gozdovi, ki so njegova last, zavzemajo silen prostor.

20 milijonov novega nikelnastega denarja si omisli avstro-ogrsko monarhija, ker dosedanj drobn denar prometu ne zadostuje. 14 milijonov ga bodo skovali v Avstriji, a 6 milijonov na Ogrskem.

Zviti kavarnar. Jako zvito je ravnal neki kavarnar tam na amerikanski celini, da pridobi gostov za svojo pravkar otvorjeno kavarno. V časnike je dal inserat z vsebino, da neka mlada ženska, stara 22 let, hči posestnika več hiš, s 35 do 50.000 kron premoženja, išče ženina. Mnogo se jih je oglasilo. Vsak je

pa dobil pismo, da želi ustmenega razgovora, ker sovraži pisarije. Za to ga vabi, naj pride pojutrišnji dan v kavarno X. In res so gospodje točno dohajali v kavarno in čakali bogate neveste zama. Pa tudi »gospodične« je zviti kavarnar na ta način privabil v kavarno in si zadovoljno ogledoval goste, ki so čakali zama bogatega »ženina« in bogate »neveste«.

Okamenel. V bolnici v Wiesbadenu je umrl te dni neki 19-letni arhitekt, kateremu je truplo okamenelo. Slučaj, ki je čisto nenavaden, je vzbudil veliko pozornost. Bolnik ni mogel ganiti z nobenim udom in je končno v silnih mukah umrl.

Dunajsko državno pravdnistvo proti kovarstvu. Nečuvne razmere, ki jih je odkrila znana razprava proti Riehlovi, imajo te dobre posledice, da nastopa dunajsko državno pravdnistvo odločno proti kovarstvu. Dne 5. t. m. so stali pred mariahilfskim okrajnim sodišču Ilka Löwy, njen ljubimec Rud. Schick in oče Löwyjeve, Jonas Eckstein. Toženi so bili kovarstva in napačnega objavljanja. Löwyjeva in Schick sta imela najeto od 1. majnika l. l. luksuriorno stanovanje nedovoljene hiše strpnosti šestih sob. Za stanovanje sta plačala na leto 3200 kron in sta sprejemala v stanovanju ljubimske dvojice, kakor tudi posredovala znanja med damami in gospodi. Löwyjeva je pri prvi razpravi tajila. Pri drugi razpravi je pa priznala, da ni imela takega obrta kakor druge take ženske na Dunaju. Dajala je le stanovanja v najem in enkrat mesečno je šla iskat dame za gospode. Na sodnikovo vprašanje, koliko da je dobila, odgovori, da deset do dvajset goldinarjev. Državni pravdnik: Zneski so bili višji, 500 do 100 goldinarjev. Zagovornik: Bili so to »nobel« gospodje, ki jim ni nič za to. Löwyjeva: »Tudi z dvora so prišli gospodje.« Obtoženi Schick je izjavil, da o sestankih v svojem stanovanju ni vedel ničesar, ker je večinoma popotoval. Kuharica Löwyjeve Marija Jarosch izpove, da je hodila po ženske, ki so se pripeljale večinoma v kočijah. Honorar je znašal 50 do 100 goldinarjev. Ta izjava je pa razburila Ecksteina tako, da je pričel kričati: Izdam zdaj vse, kakor je bilo res. Moja hči ni hotela oddajati stanovanja in je rekla Schicku, naj si išče le službe. A Schick si je pustil poslati v Budimpešto dve deklici. Vso stvar je vodil Schick in ne moja hči. Če je dobila moja hči denar, ij ga je precej vzela. Schick že leta ni imel nobene službe. Moja hči mi je rekla enkrat ponoči, da ne strpi več takega življenja in me pozvala, naj ovadim vso stvar. Večkrat je hotela uničiti obrt, da bi si on pričel na pošten način služiti kruh. Nadzornik tajnih policistov Bauer je izkušal razbremeniti Schicka in je izjavil, da je služil Schick policiji kot zaupnik in je dobil za vsak slučaj en goldinar. Zagovornik Löwyjeve se je skliceval na njeno odkrito izpoved. Kaznjivega ni videla v stvari ničesar, ko hodijo neka Sachs, neka doktor Weiss in neka baronica Schönlthal brez kazni okoli, dasi dobe ogromne svote. Državni pravdnik je izjavil, da nastopi ravno tako proti vsem osebam, ako ima material na razpolago. Zagovornik je obžaloval, da državnemu pravdniku ni znano, kakšne govorice krožijo o hiši Sachsove. Sodnik je obsodil Löwyjevo v enomesečni, Schicka v tritedenski strogi zapor, oprostil pa Ecksteina.

Električna hiša. V New Yorku dovršujejo ravnokar po amerikanskem mnenju »idealno zgradbo« — delo »Splošnega električnega društva«. Na tej hiši ni nobenega dimnika, ker elektrika nadomešča ogelje in plin. V kuhinjah so postavljena električna ognjišča, a tudi sobe bi grela sama elektrika. Vrata se odpirajo in zapirajo, kadar se dotakne električnega gumba. Po celi hiši so izpeljani električni alarmni signali, tako, da sta vsak vlom ali tatvina nemogoča.

Šest sestra je poročil James Craven, trgovec v Montani. Najprej je poročil bogato in najstarejšo hčer tamošnje rodbine Lamprecht. Isto dekle pa je zalezoval tudi neki polindijanec Charley Volf. Ko je ta videl, da je poročila Cravena, je takoj sklenil, da se nad njim osveti. In nato mu je ob neki priliki ustrelil ženo. Potem se je skrivaj po gorah tako dobro, da ga policija ni zasledila. Craven je poročil nato sestro svoje žene in Volf mu je tudi to ustrelil. Isto se je zgodilo s tretjo sestro. Četrta se je poročila potem s Cravenom pod tem pogojem, da se osveti nad Volfom. Craven je to storil s tem, da je obožil celo četo in šel z njo nad morilca in ga res ustrelil. Ali tudi ta žena je umrla vsled neke nalezljive bolezni. Craven je poročil nato peto sestro, a to je vrgel ob neki priliki konj tako nesrečno raz sedlo, da je obležala na mestu mrtva. Zdaj ima Craven za ženo šesto sestro. Z njo se je preselil v Ohio in z njo upa preživeti v sreči vsaj primerno vrsto let.

Srednje šole v Avstriji. Letos je v Avstriji 244 gimnazij in realnih gimnazij, realk je 131. Gimnazijskih dijakov in dijakinj je 87.464, realčanov 45.165, srednješolcev sploh pa 132 tisoč 629. Čeških gimnazij je 35 na Češkem, 16 na Moravskem, 1 v Sleziji, realk imajo Čehi na Češkem 25, na Moravskem 16, v Sleziji nobene; v Sleziji je ena poljska, v Galiciji 42 poljskih gimnazij in 11 poljskih realk. Ruskih gimnazij je 5 v Galiciji, realke nobene. Slovenci nimamo nobene čisto slovenske gimnazije in nobene realke. Srbsko hrvaških gimnazij je pet, 1 v Istri, 4 v Dalmaciji in 1 realka v Dalmaciji. Nemških gimnazij je 121, realk 43, italijanskih gimnazij je 6, realke 4, čistih rumunskih srednjih šol ni. Utravističnih gimnazij je 12, na Kranjskem in Štajerskem nemško-slovenske, v Bukovini nemško-rumunske in nemško-ruske, utravistična realka je ena.

Jeseniške novice.

i Zanimiv slučaj. — Kdo sta bili mrtvi ženski v blejskem jezeru. Pod tema naslovoma je »Slovenec« poročal, da je bila 13. decembra 1906 v blejskem jezeru najdena utopljena, katero so pokopali kot Terezijo Rogač z Bleda, dne 6. januarja 1907 pa so dobili drugo utopljeno, katero so spoznali, da je prava Terezija Rogač. Prva je skoro gotovo Dolenčeva Liza, ki se je izgubila 9. septembra 1906 in od tistega časa ni nobenega glasa o njej. Ker je bila zmešana, je verjetno, da je našla smrt v jezeru. Kolikor so opisali prvo utopljeno, imela je tako obleko, v kakršni je Ana Pikon izginila. Ker je bila Ana Pikon stara že okoli 60 let, je obdukcija lahko dognala, ali je bila prva utopljena tako mlada, da ni misliti na Ano Pikon. Vsekakor je bolj verjetno, da je utopljena Ana Pikon, ker je z Jesenic imela bližje v jezero, nego Dolenčeva Mica od Kranja.

i Poseben vlak vozi vsak dan s Hrušice na Jesenice. Majhen stroj z enim samim osebnim vozom ob pol 8. uri zjutraj je že dalje časa vzbujal pozornost in ljudje so se izpraševali, kdo se neki vozi vsak dan ob enakih urah s tem posebnim majhnim vlakom. Kdo bi si bil mislil, da je železnica tako postrežljiva! Šolske otroke vozi s Hrušice v šolo zastojni. Seveda so to otroci železničarjev, stanujočih na Hrušici.

i Časopisi pišejo samo neresnico. Tako je izjavil naš župan dr. Kogej, ki je bil zaslišan kot prič pri sodnji v Kranjski gori dne 10. t. m. v tožni zadevi Pongratza zoper učitelja Fabina. Pripomnimo, da bi bilo popolnoma resnično, ako bi bil rekel: liberalni časopisi pišejo samo neresnico. Splošno pa se njegova izjava ne vjemata z resnico. Kar je n. pr. o dr. Kogej pisal »Slovenec«, je vse resnično. Resnično je, da je dr. Kogej svojo čast in poštenje obljubil v roke vladnega zastopnika, da se bo kot župan držal postave in občinskega reda, in res je, da je popolnoma nepravo postopal n. pr., ko je dne 16. avgusta 1906 pustil glasovati o predlogu, da se odpuste globe onim odbornikom, ki so provzročili nesklepnost sej, tudi tistim odbornikom, kateri bi morali globe plačati. To naravnost prepoveduje § 43. občinskega reda. Resnično je tudi, da ne sklicuje občinske seje, če ravno bi jo moral v smislu § 41. Resnično je dalje, da ni še predložil proračuna za leto 1907, če ravno bi ga bil moral že po § 66. občinskega reda. Resnično je sploh vse, kar »Slovenec« poroča, če pa je bil kdaj o čem napačno poučen, popravi, kakor hitro izve. Tako popravi danes poročilo glede odbora Chamovega društva za »osvobodjenje kmetov«, da je odbor s Planine, res sicer Razinger, toda po domače Odamič, ne Okpišar. Da bo poročilo bolj popolno, pristavimo še, da je Odamič analfabet, analfabet je tudi Rogar s Hrušice, ki je tudi odbornik Chamovega društva.

i Občinske seje župan dr. Kogej še sedaj ni sklical. Proračuna za leto 1907 še ni predložil, dasiravno bi ga bil moral po § 66. obč. reda že en mesec pred novim letom. Davkarja ne bo vedela, koliko občinskih doklad naj pobira, in jih ne bo mogla pobirati, dokler tega ne izve uradno. Posledice bodo kaj neprijetne za davkoplačevalce, ker bodo morali pozneje toliko več plačati in naenkrat, ko bi sedaj lahko po manjšo svoto v obrokih.

i Dohodkov od lova dobi občina na leto 1100 K. Po postavi (patent od 7. marca 1849, § 8c) se mora lovarina koncem leta razdeliti med zemljiške posestnike v razmerju njih posestva. Toda župan dr. Kogej ne misli lovarine razdeliti med zemljiške posestnike, ker jo je postavil v proračun med dohodke. Glasom razsode upravnega sodišča z dne 28. novembra 1879, št. 20.040 se zakupnina od lova ne sme porabiti v pokritje občinskih stroškov in se tudi ne sme postaviti v občinski proračun. Kdor ima torej kaj zemljišča v občini, zahteva naj od županstva delež od lovarine, ki mu gre po razmerju posestva. Ker se lovarina tudi za pretekla leta še ni razdelila, zahteva naj svoj delež tudi za ta leta. Če županstvo zahteva ne ugodni, vložiti naj tožbo. Nabrati se je moralo že precej obresti, ki so se morale priložiti glavnici. Če je županstvo denar porabilo za druge namene, posestniki zemljišč niso izgubili s tem pravice do postavnega deleža od lovarine, županstvo naj skrbi, da porabljeni denar dobi nazaj in ga izroči praviim lastnikom. Opozarjamo, da imajo le zemljiški posestniki pravico do lovarine, kdor ima samo hišo, pa nič zemljišča zraven, nima te pravice.

i Otroški vrt za Jesenice se preseli s 1. februarjem v hišo g. Baloha. Za ta vrt je postavljenih v proračun jeseniške podobčine 820 K, za savski otroški vrt — nič.

i Podzemeljske dohode po सामेznim osebnim vlakom bo na jeseniški postaji letos dalo napraviti gradbeno vodstvo. S tem bo za občinstvo preskrbljeno, da bo vedelo, v kateri vlak naj vstopi, ker včasih stoji po štirje naenkrat na postaji. Pri vsakem dohodu bo napis, ki bo potnikom povedal, h kateremu vlakom drži. Tako bo omejena tudi nevarnost za ponesrečenje, ki je sedaj res velika.

i Društvo za osvobodjenje kmetov ne vleče. Joža Vovk ali Gregorjevec nabira po hišah ude za to društvo, pa mora okušati, kako grenko breme mu je naložil Cham. Celo pri takih, na katere je Gregorjevec gotovo zidal, naletel je tako, da bo kmalo izgubil veselje za Chama pobirati kostani iz žrjavice.

i Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Jesenice-Koroško Belo bo v nedeljo, 20. t. m. ob 4. uri popoldne v otroškem vrtu na Savi.

i Ljudsko gibanje. V župniji Koroška Bela bilo je v pretečenem letu rojenih 145, umrlo 77, oklicanih 46 parov in poročenih 28 parov. Te številke jasno dokazujejo potrebo ustanovitve kaplanske službe.

Idrijske novice.

i Občinska javna seja je bila dne 5. januarja. Prišlo je na dnevni red več nemalo važnih stvari. Vedno bolj se kaže, da se bližajo volitve. Ako bi ne imeli drugega obvestila, zado-stoval bi nam, da se je zopet sprožila misel na železnico. Želimo prav iskreno tudi mi, da bi čimprej zvezali Idrijo s svetom, zato pa ob enem mislimo, da bi bilo kaj dobro, ako se o tej stvari ne bi govorilo samo pred volitvami. Naši naprednjaki so imeli doslej to navado. Kadar so se približale volitve, bila je na dnevnem redu železnica, komaj pa so volitve minule, bila je pozabljena tudi železnica. Pri imenovanju občinski seji smo zopet razpravljali o železnici, dokaz, da so volitve pred pragom. Pa nekaj o seji!

i Primanjkljaj je gotov pri naši občini. Sicer je »Slovenski Narod« pisal, da bo primanjalo okoli 25.000 kron, a gospodarilo se je tako, da je zmanjkalo po županovih besedah samo 18.000 kron. Precej je pa še vseeno! Saj je preteklo komaj poldrugo leto, ko so se v občini še na prsi bili in klicali, koliko imajo prebitka in kako lahko povišajo mestno realko v višjo. Tačas nismo verjeli, da gre od srca imenitno zatiranje, pa bi še danes skoraj verjeli in mislili, da je »Slovenski Narod« prvokrat resnico pisal, ko je poročal o stanju v naši občini. Davkoplačevalci bodo veselili, ako ni govoril »Narod« resnice.

i Podržavljenje realke je tolažba Idrije, kakor je videti. Ljudje, ki so še pred kratkim govorili in pisali za občinsko realko, so sedaj drugih misli, tako, da bi se danes hudo motil, kdor bi trdil, da nismo v glavnih zadevah istega prepričanja. Veselo znamenje nam je, da se je še celo župan prelevil ter v svojem novoletnem pozdravu govoril tudi o podržavljenju realke. Stara stvar! Berači se že še dobimo, dokler je bilo kaj denarja, nismo poznali ne ministra, ne dr. Šusteršiča.

i Kanalizacija mesta je potrebna, kakor je rekel naš gospod župan. Prav radi mu pritr-dimo tudi davkoplačevalci, mislimo, da tudi zdravstvene oblasti niso kaj zadovoljne z našo kanalizacijo. »Po mestu hitro voziti in pokati je ostro prepovedano«, je stalo svoj čas na skrajnih hišah naše občine, danes pa bi ne bilo napačno, če bi po nekaterih ulicah ukazali hitro hoditi, ko so tako čudni duhovi, ki se razvijajo ob naši dosedanji mestni »kanalizaciji«.

i Nikova se bo regulirala, ko bo realka podržavljena. Imenitne županove besede! A se tako bojimo vedno liberalne farbe. Svoj čas so pravili, da je Nikova — tudi tam pod konsumom — gozdnega erarija. Zato pravijo, da je bilo toliko bobnjanja, manj pa uspeha. Zabavlja se že še, kaj ne Kristan, ampak ljudem kaj pokazati je pa težje.

i Tujece bo za bodoče lepo preskrbljeno v Idriji. Kakor hitro bo realka podržavljena, izpraznilo se bo toliko stanovanj, da ne bo treba nobenemu tujcu iti na seno.

i Železnico dobimo. Občinski odbor se je »svečano« izrekel zanj in predlog Antona Kristana. Župan, kot zastopnik liberalne struje, je imel že svoj predlog, ko je prišel Kristan s svojim. Ko smo poslušali župana, domislili smo se takoj znane zadeve, dobrega pol leta stare. Takrat je prišel beneficijati Oswald v občinsko pisarno ter od tajnika izprosil nekaj starih aktov. Dobil jih je in pregledal, a bil toliko nepreviden, da je opozoril pregledaj na več nerednosti, ki so imele priti v razpravo pri shodu uradnikov, nalašč sklicanem v ta namen. Seveda niso pustili Oswaldu dokazati, kako se je zgodilo z nekimi svotami. Umazati so ga hoteli tudi pred oblastmi, ki zahtevajo do vinarja račun od vsakega variha, za tisočake se pa ne zmenijo, če človek naravnost ne toži. A to le mimogrede, ko bode železnica, odgovarjali bomo liberalcem peljaje.

i Železniški odbor je bil izvoljen pri zadnji občinski seji. Poleg Svobode in Kristana so v tem odboru še župan, notar, Janez Gruden, Tinče in Didič. Kakor čujemo, potrudil se bo zlasti človekoljubni gospod svetnik Svoboda za železnico, ker je res velika muka za konje dolga pot iz Idrije v Logatec.

i Škarp pri konjušnici se ne sežida še sedaj. Počaka se tako dolgo, da se bo videlo, kako delež bo raztrgala obrežje Idrije. Ako med tem izpodnese sosednje Golice, bo tem lažje izrekel večak — jurist svojo sodbo o posestnem stanju. Veselo znamenje je vsekakor, da pri posestnih stvareh najemljejo večšake — juriste, četudi je čudno, da se ne zanašajo na naše večše juriste v občini.

i Vendar enkrat! smo vzkliknili, ko smo čuli, da dobita idrijska okrajna hranilnica in idrijska mestna občina one tisočake nazaj, ki sta jih darovali za novo železnico iz Idrije. Tako je prav. Nekaj časa smo merili proti Vrhniku, ker je stroške tedaj Tinče iz svojega poravnal, porabimo lahko preostale tisočake za nove prometne načrte naše bodoče železnice do sv. Lucije.

i Mleko se je zopet podražilo v Idriji. Okoličanski kmetje hočejo za liter 20 vinarjev. Ljudem seveda ni prav. Pridružil se jim je Kristan, ki je županstvo interpeliral v tem oziru. Župan je obetal odločen odpor. Tudi nam ni ljubo, ako se draže najpotrebnejša živila. Odkrito pa povemo, da tudi kmet danes ne dobi tako lahko delavca, kakor v nedolgo preteklem času. In kako se je podražila mrva! Kljub temu pa je tudi naša želja, da ostanemo pri starih cenah, kar je mogoče. Dvomimo pa, da bi občina v lastni režiiji izhajala.

i Občinske doklade na užitnino bi po mislih odbornika Fil. Vidic lahko občina naravnost pobirala, zlasti sedaj, ko imamo dva redarja. Smo istih misli. Dajmo primerno nagrado policajema, ki naj pa zato opravljata, kar imajo sedaj od občine neobčinski uslužbenci.

i Kristana peče ustanovni shod »Katoliškega političnega društva«. Pravi v »Naprej-u«, da je več pričakoval. Ker pa posveča poročilo o našem shodu več prostora, nego o ustanovitvi svojega političnega društva, sklepamo iz tega, da pri njegovem shodu sploh nič ni bilo.

i Kapelani so prišli v milost pri Kristanu. Založil je celo knjigo, ki jo je spisal glede vere kolegijalni Kirchsteiger. Počasi se privadi Kristan tudi fajmoštrov.

Loške novice.

i Popolno vso komando ali pa nič, je deviza liberalcev. Ker so pri občinskih volitvah v Stari Loki tako grdo pogoreli, sta graščak Strahl in prejšnji župan Dolenec odložila vse posle pri požarni brambi. Ne bo nič škodovalo, ako še drugod isto storita in ž njima tudi drugi liberalni somišljeniki.

i Volitev župana v Stari Loki se je vršila mirno. Naložena kazen, ker se niso liberalci prvič hoteli vdeležiti županske volitve in pa odločen nastop politične gosposke, ki je zahtevala takojšnjo iztirjatev globe 30 K in nadaljnjo večjo globo, ako se zopet volitve ne vdeležijo, jim je vzela vso srčnost. Kakor šolarčki ponižno so zdaj prišli k volitvi in nemo gledali izvolitev katoliškega moža Gasparja Triller za župana starološkega. Za svojo prejšnjo srboritost so pa dobili plačilo s tem, da ni noben izmed njihove srede voljen za svetovvalca. O jerum, jerum, kako se vse spremeni! Prej na konju, zdaj pa na tleh!

i Zadnja tolažba liberalnih invalidov je še tožarjenje pri sodnji za vsako količak dvoumno besedo. Gosp. kaplanu v Stari Loki so iz maščevanja, ker jih je vrgel iz sedla, naenkrat obesili na vrat kar tri tožbe. Seveda liberalci je razžaljen, če ga le po strani pogledaš, kaj šele, če ga spomniš na njegove dolžnosti. Obenem si pa mislijo, duhoven bo tako spodaj.

i Koga se liberalci boje? Liberalci se radi na prsa bijejo, češ, da se nikogar ne boje. A pred enim imajo strašanski strah, namreč »Slovenec«. Kovačev Gašper je o priliki zadnje pogrebščine v Stari Loki zažugal, da je pripravljen 100 gld. zatoževati, če bo »Slovenec« tudi o njem pisal, da je bil zraven. Zadnjič mu je »Slovenec« sicer prizanesel, a če ne bo po gostilnah bolj krotil svoje liberalne jeze in bolj pazil na svoje besede, se bomo malo več z njim pomenili. Gašper prst na usta, če ne pride parkelj!

i Katol. izobraževalno društvo je ponovilo igro »Mlinar in njegova hči«. Ker je bila predstava ob 4. popoldne, prišlo je dokaj gostov iz Selc, Št. Lenarta, Poljan in Stare Loke. Predstavljalo se je, kakor prvič, nad vse dobro. Le tako dalje!

i Da se katol. izobraž. društvo dobro giblje, vedo tudi v liberalni čitalnici. Na občnem zboru so dali duška svojim srčnim bolečinam s tem, da so se hudovali nad onimi svojimi člani, ki so na Miklavžev večer peljali svoje otroke rajši v katoliško društvo, kakor v čitalnico. Britko je govornik vzdihnil: »v čitalnici smo imeli vseh otrok 23, v kat. društvu pa 150«. Primerila se mu je mala pomota, katero tu popravimo: v kat. društvu ni bilo le 150 otrok, ampak čez 250! Na kateri strani je ljudstvo? Vas bo kmalu strah sramote, če pojde tako dalje!

i K poročilu o staroloških volitvah moramo pripomniti, da Ingličev Matevž ne opravlja več cerkveniške službe v kapucinski cerkvi, ker se mu je takoj jasno povedalo, da agitacija za liberalizem in opravilo v cerkvi ne gresta skupaj. Tako je prav!

i Sneg nas je hotel kar zakopati. Ljudje, ki so imeli v nižavi opraviti, niso mogli po več dni domov v hribe. Pa tudi ni bilo varno radi težavne poti in radi plazov. No letos ne bo treba dajati za maše za sneg in se bo les iz gozdov lahko spravil.

i Izjava. Jaz Janez Florijančič, kaplan v Stari Loki izjavljam s tem: 1. da pri svoji pridigi, v nedeljo 16. decembra 1906 nisem nikakor imel v mislih pokojnega Petra Logonder iz Binklia in da nisem nameraval njegovemu spominu ničesar očitati; ako so me poslušalci drugače razumeli, to obžalujem. 2. Da s svojim nastopom istega dne v hiši Petra Irlah v Virmanšah nisem imel namena to hišo označiti kot pregrešno in nekrščansko; priznavam, da sem se prepričal o popolni pobožnosti in krščanski zavesti cele Irlahove družine in ako sem v naglici izpregovoril kjerkoli kako nasprotno besedo, to preklicujem in obžalujem. — V Škofiji Loki, dne 3. prosinca 1907.

Iz slovanskega sveta.

sl Profesor Stanislavski †. V Krakovu je umrl znani slikar in profesor krakovske umetniške akademije Jan Stanislavski v 45. letu svoje dobe. Znamenit je po pokrajinskih slikah. V svoji mladosti je bil kemik in na slikarstvo se je spraval še le v poznejši dobi.

sl Oskrbovalna komisija za brezdne delavce v Peterburgu izvrstno deluje. Njena naloga je, da preskrbuje posel takim delavcem, ki so brez službe. Na ta način je bilo uslužbenih meseca julija m. l. 365 mož, meseca septembra 350, a od tu dalje število silno raste. Meseca novembra je bilo zaposlenih 3216 delavcev.

sl Boris Hrinčenko, maloruski pisatelj v ruski Ukrajini, obhaja te dni petindvajsetletnico svoje književne delavnosti. Letu 1861. je objavil svoje prve pesmi v galicijskem listu »Svit« in od te dobe je neumorno delaven v vseh strokah maloruske književnosti. Hrinčenko je pesnik, romanopisec, folklorist, književni zgodovinar in poljudni pisatelj.

sl Ruski Čehi severo-českim manjšinam. V korist bojičnice »Národní jednoty severo-

česke« priredili so Čehi, bivajoči v Harkovu na Ruskem denarno zbirko, ki je znesla 21 rubljev; Čehi v Kijevu so poslali 146 kron; tednik »Rusky Čeh« v Kijevu je poslal 53 K.

sl K jubileju poljske pisateljice El. Orzesz-keve. »Osrednje društvo češkega ženstva« je poslalo ob priliki štiridesetletnice književnega delovanja El. Orzeszkove jubilančni list, ki je podpisana od vseh čeških častivcev in častivk te poljske pisateljice. Z adreso je društvo hkrati poslalo 100 kron kot prispevek k fondu za ustanovljenje prvega poljskega učiteljišča v Varšavi, ki bo nosilo ime El. Orzeszkove.

sl Na stroške ruske vlade se bode v kratkem izdal v Harbinu nov kitajski list pod naslovom »Dun-fan-sjao-bao« (Vestnik poruženija Vostoka). List bo neodvisen od ruske cenzure.

sl Iz mažarskega raja. Iz Trenčína na Slovaškem se javlja, da veliko število prebivalcev v trenčinskem okraju se namerava izseliti v Ameriko. Uradji pokušajo vse, da bi prebivalce odvrgnili od izselitve. L. 1906 se je izselilo iz trenčinskega okraja 1746 oseb. Iz New-Yorka se poroča, da število ogrskih izseljencev rapidno raste. V enem tednu se je iz Ogrske izselilo 3029 oseb, od katerih je bilo 521 Madjarov, 1475 Slovakov, 416 Nemcev, 464 Hrvatov in 153 Rumuncev.

sl Star pisмени slovanski spomenik. Brata Ivan in Stan. Zochovec na Krtišu, v novograd-skem okraju (Slovaško), sta preteklo leto našla v Krtišu glagolski rokopis na pergamentu, ki obsega konec 16. in začetek 17. poglavja Metevževega evangelija z razlago. Prepis rokopisa je dr. Ivan Zoch poslal znamenitu slavistu prof. Jagiču na Dunaj. Jagič se je pa izrazil, da rokopis je plod glagolizma, ki se je razvil na Češkem v dobi Karla IV. Kakor jezik dokazuje, mogel se je rokopis na Slovaško le prenesti.

sl Petindvajsetletnica ruskega lista. Najbolj razširjeni ruski dnevnik »Svjeta«, ki ga je ustanovil in izdaja Visarion Visarionovič Komarov, obhaja 1. januarja (pravosl. kol.) svojo petindvajsetletnico. »Svjeta« je bil prvi list, ki je bil pristopen širokim vrstam ruskim, ker je bil puseh in dobro urejevan in je pisal ne le o ruskih, ampak tudi slovanskih stvareh.

sl Tajni odloki. Gubernatorji so poslali duhovnikom v poljskem kraljestvu odloke s prošnjo, da naj napravijo pismena zavezna pisma, da se ne bodo udeležili nobenih nepostavnih društev in zborovanj. V odloku se ne pravi, katera društva smatra ruska vlada za nepostavna. Radi tega je mnogo duhovnikov odreklo napraviti oni revers, češ, da tekst odloka ni jasen.

Gospodarstvo.

g Tovarna čokolade slaščičarjev. Društvo dunajskih slaščičarjev namerava ustanoviti svojo tovarno čokolade, ki bi zalagala vse slaščičarje v celi državi. Tovarne so namreč čokolado jako podražile in to je vzrok nameri omenjenega društva.

g Plačilni pogoji tovarnarjev sukna. Tovarnarji sukna so se posvetovali pretečeni mesec o enotnih plačilnih kondicijah in so sklenili, da se gratis-vzorci odpravijo, rabat in kasaskonto se omeji na največ 4%. Domik na zimsko blago se določi na 31. decembra, na poletno blago pa na 30. aprila. Ti plačilni dnevi pa veljajo za modno blago, medtem ko se plača skladiščno blago v 60. dneh z 4% skonto. Pri akceptu se plačilni dan lahko preloži za eden mesec. Te kondicije se vpelejo prihodnjo zimo.

g Za prvi živinski sejem v Kandiji, ki bo otvorjen, kakor deloma že znano, prihodnji četrtek dné 15. t. m., je že sedaj živahno zanimanje ne le v neposredni okolici Novega mesta, marveč tudi v obširnih slojih prebivalstva drugih krajev. Zlasti za prvi sejem pričakovati je ogromnega prometa z živino, na kar se trgovci in sl. občinstvo posebno opozarja.

g Prvi vinski sejem v Ormožu. Ker so se vinski sejm v naši ožji domovini udomačili in dobro obnesli, priredi »Vinorejsko društvo v Ormožu« v četrtek, dné 31. januarja 1907 v dvorani gostilne g. A. Skorčiča v Ormožu vinski sejem. Otvoritev sejma bo ob 11. uri predpoludne. Ako vpoštevamo dejstvo, da se je letos v ljutomerskih goricah, oziroma v ormoškem in ljutomerskem okraju pridelalo približno 42.000 hl vina in da je prištevati letošnji pridelek med boljše letnike, se je nadejati mnogobrojne udeležbe. Ni treba omeniti še posebej, da slovijo ljutomerske gorice že od nekdaj kot najboljše v Avstriji; vrhutega so zasajene že več let z novimi nasadi, ki že rode. V teh novih nasadih se negujejo najzlahtnejše, zemlji primerne vrste, tako, da bode na sejmu mogoče dobiti vina ene vrste. Nadalje je treba omeniti, da je peronospora, ki je v drugih vinskih krajih toliko škodo napravila, našim goricam kolikortoliko prizanesla. Na vinskem sejmu se nudi kupcu prilika v kratkem času veliko vin poskusiti, on ni navezan na mešetarja, ni mu treba vse hribe prelaziti, predno dobi zaželeno blago. Kupec in pridelovalec sta v neposredni zvezi. Dobiček, ki ga imajo prekupeji in mešetarji, ostane njima. Koliko pa je vreden čas, ki ga na tak način prihrani kupec! Železniške zveze so tudi zelo ugodne! Toraj le v Ormož dne 31. januarja, gostilničarji, da se preskrbite s pristnim ljutomercanom. Izbere boste veliko našli.

g Srbska trgovina z voli v Egiptu. Srbski trgovski agent v Aleksandriji javlja, da bo broderska tvrdka Johnson & Comp. v kratkem času organizirala v Aleksandriji, Kairu in Port Saydu tak posel, pri katerem bo mogoče prodati do 40.000 volov vsako leto. Šef aleksandrijske klavnice se najpohvalnejše izraža o srbskih volih.

g Premog pod mestom. Iz Litomerice poročajo, da so pod mestom Ljutica odkrili velike zaloge izvrstnega premoga. Odkrili so premog povsem slučajno. Mestno zastopstvo je sklenilo, da prične že na spomlad s kopanjem premoga in je za to že odobrilo strošek 25.000 kron.

g Vinogradniška zadruga se snuje v Vipavi.

g Ceneno meso v Srbiji. Vsled zaprte avstrijske meje je cena mesa v Belgradu padla tako, da se dobi meso po 10 do 20 novčičev 1 kg.

Tržne vesti.

(12. januarja 1907.)

Na tržišču vlada neizpremenjena stagnacija in se kurzi nikakor nočejo premakniti. Dovozi so jako neznatni in vendar popolnoma zadostujejo ter se ne pričakuje, da bi konzum nastopil s živahnejšim povpraševanjem. Prometa skoraj ni. Vzroka vztrajajočim cenam je iskati v rezervi, kakor ponudjalcev, tako kupcev.

Kakor je učinkovita kupčija brez življenja, istotako je postala termiska kupčija pasivna. Termiski kurzi se istotako ne premaknejo ter vstrajajo že del časa na isti stopinji, ker ni oživljaljočega vpliva, ki bi položaj spremenil.

Tudi svetovna tržišča nam ne nudijo sprememb, pač pa se nagibajo k popustljivosti. V kratkem rečeno, žitna kupčija spi in nam ne nudi prilike poročati o spremembah.

Pšenica je brez življenja in ne moremo poročati o kakih spremembah cene ali tendence. Oboje vstraja na istem mestu. Učinkovito in termisko blago je brez zanimanja. Promet neznaten, ponudbe skromne. Tudi mlini se povsem rezervirajo, ker ne upajo na konzum moke. Termiski kurzi so si sicer hoteli nekaj pridobiti, ali ker ni bilo zanimanja so zopet morali odnehati. April 7-45—7-46, oktober 7-44—7-45.

Rž je zanemarljiva, vendar vstraja v ceni. April 6-74—6-75, oktober —, 7-44, oktober —.

Oves sicer vedno najde kupca ali cene so nespremenjene. April 7-43.

Turšica vključ v izvrstni kakovosti in skromnim cenam se ne more oživiti in je promet neznaten. Maj 5-13—5-14, julij 5-25—5-26.

Moka tudi ne nudi prilike poročati o posebnosti, ker je promet neznaten. Konzum je preobložen z blagom, tako, da se novi sklepi ne enirajo in se prevzemajo le stari, a še ti v nezadostni meri. Da se mlini izognejo prevelikim zalogam, delajo z zmanjšano paro, ter ne kažejo veselja prodajati po današnjih cenah, ker dosegljive cene ne nudijo primerne zasluga.

Otrobi so jako vstrajajoči, ker konzum sega živahno po blagu in sicer v prvi vrsti iz prejšnjih sklepov. Mlini seveda vsled reduiranega obrata ne morejo popolnoma zadovoljiti zahtev. Novi sklepi se ne enirajo, ker, kakor omenjeno, mlini ne razpolagajo z blagom.

Sladkor ponuja prva roka jako leno in neznatno, med tem ko so postala povpraševanja živahnejša.

Spirit je vstrajal v ceni ter je promet neznaten. Na nekaterih pozoriščih so se cene nekoliko pomaknile navzdol ali tovarne tega nočejo vpoštevati in zategadelj čaka konzum na stabiliziranje položaja.

Svobodne volitve.

Dunaj, 11. jan.

Ko se uveljavi splošna in enaka volivna pravica, mora se volivcem zagotoviti tudi svobodna volitev. Izid volitve je le tedaj istinit, pravi izraz javnega, ljudskega mnenja, ako je vsakemu volivcu zagotovljeno prosto glasovanje. To pa je mogoče, ako kazenski zakon prepoveduje in kaznuje vsako zlorabo, nasilstvo, terorizem, kupovanje glasov itd. Agitacija s poštnimi sredstvi mora biti dovoljena vsaki politični stranki, ki hoče svoje ideje, načela in namene pojasniti širši javnosti, raznim slojem prebivalstva. Vsa agitacija pa se mora gibati v dostojnih in zakonitih mejah. V tem oziru pa so sedanje kazenske določbe proti zlorabi pri volitvah jako pomanjkljive, ker se ne ozirajo na razna dejstva in sredstva, prestopke in zločine, ki so se tekom let pojavili v volivnih bojih. Veljavno pravo več ne zadošča. Razna kaznjiva dejanja ali sredstva pri volitvah niso naštetja niti v zakonu z dne 17. decembra 1862, niti v splošnem kazenskem zakoniku. Prestopki in zločini pri volitvah pa se množe, čim živahnejša je agitacija političnih strank in čim večje je število volivcev. Do leta 1880 sploh nihče ni bil kaznovan zaradi prestopka pri volitvah. Do leta 1885 pa je bilo kaznovanih 85 oseb, do leta 1890 že 130, do leta 1896 celo 181 in leta 1897, ko je stopila na volišče peta Rurija, je bilo kaznovanih 493 oseb. Pri zadnjih volitvah leta 1901 je bilo kaznovanih 686 oseb.

Tudi v drugih državah so že davno vpejali zakone za svobodo volitev. Na Francoskem imajo prvi zakon iz leta 1852, na Angleškem zakone iz leta 1854, 1868 in 1883, v Belgiji iz leta 1894, v Italiji iz leta 1895, v Bolgariji iz leta 1897, na Ogrskem iz leta 1878 in 1899. Vsi ti zakoni pa imajo to slabo stran, da naštevajo posamezne slučaje in izgube v podrobnostih svojo veljavo. Zakon v varstvo volivne svobode pa imej v prvi vrsti vzgojevalni namen. Namen zakona ne sme biti kazni, marveč pouk o važnosti volitev. Zato pa je najhujša kazni za zavednega moža, ako vsled zločina izgubi aktivno in voliv-

no pravico. Bistvene določbe novega zakona so:

Zakon ima namen, zagotoviti proste volitve v državni in deželni zbor, v občinske, okrajne in druge zastope, ki imajo posle z javnimi zadevami (§ 2.).

Podkupovanje — § 3.

En do šest mesecev strogega zaporu dobi, kdor ponudi, obljubi, izplača ali pa vzame darilo, da bi s tem vplival na izid volitve v določenem smislu.

Pijača — § 4.

Skoraj povsod se je udomačila razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volivce v svoj tabor. Zato je odsek za volivno prenosno odločno zahteval, da mora zakon prepovedati to sredstvo agitacije, ki je v istini mnogokje postalo že ostudna korupcija ljudstva. Zato je odsek sklenil nov paragraf, ki strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali le za navidezno plačilo volivcem deliti pijačo ali jedila. Prestopke kaznuje politična oblast z globo 10 do 200 K. Ako se dokaže, da je dotičnik imel namen, vplivati na volitev, pristojno je v smislu § 3. kazensko sodišče; politična oblast pa razsoja, ako ni jasnega namena podkupovanja. Na dan volitve bode torej v bodoče izključena vsaka neplačana pijača in pojedina.

Prisiljevanje.

Paragraf 5. določa strog zapor do šest mesecev, kdor vpliva na volivce, kdor jih sili z obljubami in grožnjami, da ali ne volijo ali pa določenega kandidata. Kazniv je torej že poizkus vplivanja z grožnjo volivcu, da bi on ali tretja oseba trpela na svoji časti, prostosti, premoženju ali dohodkih. Ako pa to prisiljevanje ali strahovanje doseže svoj namen, ako je torej volivec ali njegov somišljenik imel v istini kako škodo, more se kazni raztegniti tudi na eno leto zaporu. Ista kazni je določena tudi za osebo, ki po volitvi v označenem smislu škodi volivcu, ki ni volil po njegovi želji.

Pri tej priliki je poslanec dr. Ferjančič hotel vrniti znani kancelparagraf, ki bi kaznoval z globo do 1000 K vsakega duhovnika, ki bi pred volitvami ali na dan volitev sploh odprl usta ali opravil sveto mašo za dober izid volitev. Celo socialnim demokratom se je zdela ta zahteva prebada. Duhovnik in izključno le duhovnik bi nosil ob času volitev cele tedne ključavnico na jeziku. Tako »svobodnjaštvo« so poznali francoski teroristi, ki so končno drug drugemu zavili vratove. Večina odsekov je tudi odklonila Ferjančičev predlog, ki pa je bil oglašen kot predlog manjšine — Ferjančič, Choc in Vogler. Danes pa je dr. Ferjančič pismeno naznanil predsedniku, da umakne svoj predlog. Ostala pa sta v razpravi širša predloga poslanca Choca in Voglerja. Ta dva zahtevata, naj se kaznuje zloraba uradne oblasti. Ker pa je vlada izjavila se proti tej določbi, je tudi odsekova večina odklonila oba dodatna predloga.

Napačne vesti.

Zaprto more biti en teden do treh mesecev, kdor z namenom širi napačne vesti v kraju ali času volitev, o kandidatu ali sploh o stvareh, ki morejo vplivati na izid volitev. — V tem oziru so zvite buče izumile neverjetna sredstva agitacije, da je kandidat umrl, da se je odpovedal, da je Jože in ne Janez, da je volitev preložena itd.

Drugi prestopki.

Stroga kazni zadene, kdor nalašč ponaredi ali pretvori glasovanje, glasovnice, legitimacije (§ 6.), kdor kakor-li ovira volivno pravico, da si n. pr. pridrži glasovnico ali legitimacijo (§ 7.), kdor voli mesto drugega ali kdor dovoli, da drug voli z njegovo legitimacijo (§ 9.), kdor glasovnice odstrani, raztrese ali raztrga, da prepreči uspeh volitve (§ 10.), kdor izve z nepoštenimi sredstvi, kako so volili drugi (§ 11.), kdor protizakonito zapre kandidatu s škodo na telesu, časti, prostosti, premoženju, da se odpove kandidaturi (§ 12.).

Vsi člani volivne komisije in zapisničarji so uradniki v smislu § 101. kaz. zak. in uživajo zakonito varstvo (§ 14.).

Kdor je kaznovan v naštetih slučajah (izvzemši § 4.), izgubi aktivno in pasivno volivno pravico za pet let.

Volivni shodi.

Važne so tudi določbe glede na volivne shode. Kdor hoče sam ali z drugimi preprečiti kandidata ali poslanca, da govori ali poroča na javnem shodu, kdor brani na shod upravičenim osebam, kdor moti na shodu ali se upira rediteljem, more dobiti tudi tri mesece zaporu; kdor pa sam ali z drugimi prepreči shod, more dobiti tudi šest mesecev.

Globa od 10 do 200 kron pa je določena sitnežu, ki se nepozvan, neopravičen vtihotapi na shod volivcev, povabljenih gostov ali članov katerega društva z namenom, da bi motil zborovanje, ali če se upre rediteljem.

Ko so razpisane volitve za državni ali deželni zbor, mora se ta zakon javno razglasiti v vseh občinah volivnega okraja.

Ker so danes dr. Sobotka, Choc, dr. Adler, dr. Vogler, grof Sternberg in Malik preveč zlorabljali govorniško prostost, je zbornica do pete ure rešila samo prvih pet paragrafov.

Pri razpravi je dvorana skoroda prazna, nihče se ne zmeni za govornike. Poslanca dr. Voglerja, kolovodja nekaj tako mogočne dunajske liberalne stranke, je poslušalo poleg

treh vladnih zastopnikov le — dični naš »pater disciplinae«, debelooki Plantan!

Pozornost poslušalcev sta vzbudila med govorniki danes le socialnodemokratski vodja dr. Adler in parlamentarni »spasmacher« grof Sternberg. Prvi je krvavo mrevnaril Ferjančiča, o katerem je pričetkom seje predsednik prečital pismeno izjavo, da je bolan ter vsled tega — umakne prosluli svoj predlog o »kancelparagrafu«. Med burno veselostjo zbornice vzklilnil je hudomušni Adler: »Dr. Ferjančič je bolan, kar iskreno obžalujem, a njegov minoritetni predlog je vendar ostal zdrav in čil — a navzlic temu o njem ni več diha ne sluha.«

Nihče mi ne more oporekati, da so se naši liberalci s tem nesrečnim predlogom zopet enkrat smrtno blamirali. Ves svet se danes roga tem vzornim državnikom, kateri vsak hip neovrže dokazujejo, da se na politiko baš tako dobro razumejo, kakor bik na flavto. In take duševne reve se šopirijo kot zastopniki slovenskega razumnštva!

Železniški odsek.

V včerajšnji seji železniškega odseka je naglašal poslanec Šuklje neobhodno potrebo, da se nemudoma zgradi belokranjska železnica, in sicer z ene strani do Metlike, z druge do Vinice. Podpiral je svojo terjatev med drugim tudi s stališča železniške zveze z Dalmacijo.

Krepko sta mu pomagala ugledna strokovnjaka, poljski poslanec dr. Kolischer in dr. Sylvester, član »deutsche Volkspartei«.

Železniški minister Derschatta oddal je na izpeliave Šukljetove in Kolischerjeve pomenljivi odgovor, da je vprašanje dalmatinske železniške zveze sprejeto v skupino sedaj vršecih se nagodbenih obravnav. Ker se teko pogajanja o tem predmetu, je naravno, da se minister ni mogel izražati bolj natančno ter spuščati se v podrobnosti.

Poslanec Šuklje je priporočal je nadalje tudi zvezo kamniške železnice z ono, katere drži iz Cella v Velenje. Minister je vobče povdarjal svojo naklonjenost za to progno, obžaloval pa je, da se interesentje zanjo več ne ganejo.

Adler o kancelparagrafu.

Ker dr. Ferjančič »zaradi bolezni« ni mogel utemeljevati svojega kancelparagrafa, se je v zbornici razpravljalo zgolj o manjšinskih predlogih Choca in dr. Voglerja. Choc hoče volivce zavarovati proti zlorabi uradne oblasti pri volitvah, ravnotako Vogler. Pravosodni minister Klein izvaja, da teh dveh posebnih določb ni potreba, ker bo vsak uradnik, ki zlorablja svojo oblast zato, da pri volitvah koga podkupi ali pa nagne na svojo stran na tisti način, ki ga določuje zakon o volivni svobodi, kaznovan zaradi prestopka ravnotako, kot vsi drugi. Kazensko pravo le tedaj lahko pokaže vso svojo moč, kjer se obrača proti prestopku ali zločinu povsod, kjer ga najde, ne pa samo pod gotovimi pogoji, ki jih določajo izjemne postave. Če zbornica sprejme postavu o volivni svobodi, kakor jo je sklenil volivni odsek, bo naša postavodaja v tem oziru ravnotako popolna, kakor v Nemčiji, Francoski in na Angleškem. Poslanec Noske poje nato znano liberalno hvalo pokopanemu kancelparagrafu mesto dr. Ferjančiča. Kancelparagraf, pravi Noske, hoče cerkev izpopolniti, provzročiti, da duhovnik postane zopet zagovornik miru in sprave. Čisto drugačne nazore ima o kancelparagrafu dr. Adler, ki se je nato oglasil. Pravi približno tako-le:

Zakon o volivni svobodi je nastal zgolj vsled strahu pred maso in ker imajo nekateri slabo vest, ne samo krščanski socialci. Kje se pa lahko preprečuje svobodne volitve? Izključno pri proletarcih. Zgolj delavce se je pri volitvah vedno teroriziralo. Kaj bo učinek te postave? Gospodov, ki bodo podkupovali volivce, ne bo nihče tožil; če pa bo delavec dejal delavcu: Ni treba, da si pustiš od delodajalca vsiljevati kandidata, bodo delavca zaprli, češ, pritiskal si na volivca. Kar se pa tiče kancelparagrafa, so socialni demokratje vedno bili proti njemu, tudi na Nemškem za časa »kulturnega« boja. Sicer pa s kancelparagrafom nič ne opravimo. Duhovniška organizacija je podobna uri, tako izvrstno in točno funkcionira. Ali menite, gospodje, da boste to organizacijo zlomili? Ta organizacija je močnejša, kot država. Če boste duhovnike tožili, napravite iz njih mučence, kar je za vas še stokrat slabše.

Program za parlamentarno delo.

11. t. m. so se zbrali načelniki klubov skupno z ministri Beckom, Marchetom, Derschatto, Pacakom in Pradejem, da določijo program za to zasedanje. Po daljšem razpravljanju so izvolili pododsek, v katerega so izvolili za člane grofa Vetrta, Abrahamovicza, Kramafa, Grossa, dr. Fuchsa in Chiarija. Ti so določili sledeči program:

Konverzija hipotekarnih terjatev, obrtne predloge in sicer v sledečem redu: Zakon o ponarejenih vinih, o krošnjarstvu, umazani konkurenci in obrtni zakon. Nato pride uradni zakon, kongrua in izboljšanje plač poštnim uslužbencem. Nato vojaške predloge v sledečem redu: Izredni vojaški krediti, vojaška pristojbina, pokojnine vojaških vdov in sirot, novinci. Nato pogodba z Lloydom in lokalne železnice. Naposled tržaška pristajška dela, sodnost pri višjih deželnih sodiščih najvišjem sodišču, algezijska pogodba, haška konvencija, reforma nadzorne komisije za državne dolgoročne kredite za nezgode po deželah. Kolpotaža sedaj še ne bo odpravljena.

novi tiskovni zakon sklene nova zbornica ravnotako zakon o inženirskem naslovu.

Obrtni zakon v gosposki zbornici.

Kakor znano, je komisija gosposke zbornice znatno izpremenila določbe obrtnega zakona, sklenjenega od poslanske zbornice. Izpremembe so te:

§ 13 a): Dokaz usposobljenosti za trgovinsko obrt se zahteva samo za trgovine z mešanim, kolonialnim, specerijskim in materialnim blagom. Za dokaz zadostuje dobro absolvirano pohajanje trgovske šole. § 14 d): Dokaz usposobljenosti v uvaževanja vrednih slučajih ni treba ženskam, ki so vsled pomanjkanja vseh sredstev primorane izvrševati obrt, kar velja posebno za izdelovalce oblek, ki ne morejo vzdrževati pomočnikov in učencev. § 14 e): Tiste trgovinske družbe, ki izvršujejo rokodelsko obrt, lahko doprinesejo dokaz usposobljenosti samo od enega člana družbe, dočim je poslanska zbornica zahtevala dokaz usposobljenosti vsaj od polovice družstvenikov. Podrobno trgovanje s pivom v steklenicah gosposka zbornica ne šteje med koncesionirane obrte, pač pa je odobrila zahtevo dokaza usposobljenosti za gostilniško obrt. § 37 je docela izpremenila. Podjetniki imajo pravico izvrševati v lastni obrti poprave in zaboje (embalažo). Izpremenila je tudi važni § 38 a) o konfekcijskih obrtih. Lastnik trgovinske obrti sme sprejeti naročila na blago, katerega je upravičen prodajati, in sme tudi vzeti mero pod pogojem, da pusti blago izdelati od samostojnih izdelovalcev. Isto velja o popravah. Konfekcionarji s čevlji in oblekami smejo jemati mere le v toliko, kolikor je to potrebno za izbiro primerne blaga iz njihove zaloge. Ta omejitev, kar se tiče mere, pa ne zadene tistih, ki so trgovanje s čevlji in oblekami izključno ali pretežno izvrševali že 1. januarja 1. 1907. Pač pa ne smejo sprejemati naročil za popravo čevljev ali oblek. VII. poglavje o zadrugi organizaciji je gosposko-zbornična komisija sprejela neizpremenjeno.

Proti temu so se posebno vzdignili krščansko-socialni poslanci. Gosposka zbornica se je v svoji plenarni seji 11. t. m. nekoliko udala. Glede na trgovanje s pivom v steklenicah je sklenila, naj vlada od slučaja do slučaja z ozirom na posebne lokalne razmere to trgovanje uvrsti med koncesionirane obrti. Glede na § 37 o embalaži je nekoliko izpremenila sklepe komisije v smislu sklepov poslanske zbornice. Ostale paragrafe pa je neizpremenjene, kakor jih je sklenila gosposkozbornična komisija, sprejela v tretjem branju. Prihodnja seja v ponedeljek.

Permanentni obrtni odsek.

Poročevalci permanentnega odseka poslanske zbornice so 11. t. m. popoldne po seji gosposke zbornice sklenili, priporočati poslanecem, naj sprejmejo sklepe gosposke zbornice glede na obrtni zakon neizpremenjene. S tem je stvar poravnana.

VOLITVE V DRŽAVNI ZBOR.

Volitve v prihodnji državni zbor se bodo najbrž vršile med 24. in 30. aprilom. — Novi državni zbor se snide v drugi polovici meseca maja.

NOVI ČLANI ZA GOSPOSKO ZBORNICO.

Nemški listi poročajo, da bodo v kratkem za gosposkozbornične člane imenovani poslanci dr. Baernreither, dr. Kathrein, dr. Pattai, grof Palfy, baron Ludwigsdorff, grof Sylva-Taroucca, grof Stürkh, grof Trauttmansdorf in drugi. Nekateri gosposkozbornični člani pa baje dobijo dedno pravico članstva med njimi grof Potocki in knez Franc Auersperg.

ŠTEVILO VOJAŠKIH NOVINEV SE ZVIŠA.

»Fremdenblatt« javlja, da se bo prihodnje leto zvišalo število vojaških novincev, ker se novi topovi uvedejo leta 1908 v službo. Za havbice se potrebuje 6.000 mož več, za prenosne ostalih topov 1.500 do 2.000 mož. To zvišanje je trajno. Ker je službena vojaška doba sedaj triletna, se potrebuje vsega skupaj 21.000 mož več. Ta postavba je neodvisna od reforme brambene postave, ki se tudi v kratkem izpelje.

NOV DEKRET SV. STOLICE O STARO-SLOVENSKEM BOGOSLUŽJU.

»Piccolo« poroča, da so škofijski ordinarijati vztočnih jadranskih pokrajev, (Primorska, Hrvatska in Dalmacija) prejeli nov odlok rimske kongregacije obredov o staroslovenskem bogoslužnem jeziku. Novi dekret, ki je bil izdan dné 18. decembra 1906, se razglasi v kratkem. Ta dekret bi baje imel definitivno rešiti vprašanje staroslovenskega jezika v omenjenih deželah.

PAPEŽEVA ENCIKLIKA NA FRANOSKE ŠKOFJE.

Papež je izdal novo encikliko na francoske škofje. Najprej tolaži sveti oče francoske katoličane. Njihove bolečine čuti najbolj on sam, kajti cela cerkev je s tem prizadeta. Eдиноst francoskih vernikov pa mu je zmagnosna tolažba. Na Francoskem vlada oznanja boji ne samo veri, ampak vsemu nadsvetovnemu čustvovanju. Francoski katoličani morajo biti pripravljani na vsa preganjanja, kajti zmaga bo končno na njihovi strani. Zato morajo biti edini med seboj in s sveto stolico. Te dvoine edinstvo nihče ne more streti.

Papež zavrača očitanja vlade, ki imajo zgolj namen, odtujiti vernike sveti stolici.

Cerkev ne želi verskega boja in preganjanj in jih ni izževala, kajti cerkev ima poslanstvo miru. Boj je izževala francoska vlada.

Kar se tiče cerkvenega premoženja, je vlada od cerkve zahtevala, naj zato, da si ohrani svoje premoženje, prizna organizacijo, ki je nasprotna njeni božji ustanovi. S tem je prišla cerkev v položaj, da ni mogla zabraniti krivičnega ropa svojega premoženja. Postava je zahtevala ustanovitev verskih družb, ki so v nasprotju s hierarhijo, pohajajočo iz evangeljskih ustanov. Ako vlada sedaj pravi, da je vsled zavrnitve verskih družb od strani cerkve primorana, razpolagati s cerkvenim premoženjem, pridružuje svojemu ropu še norčevanje. Morda bi bila cerkev priznala združevalni zakon iz leta 1881, če ne bi bila vlada z ministrsko okrožnico župnike proglasila v njihovih cerkvah za brezpravne.

Papež nadalje odklanja tudi zadnjo postavbo od 10. t. m., ker znači glede na cerkveno premoženje očiti rop, glede na uredbo bogoslužja pa anarhijo, samovoljo in brezpravnost po celi deželi. Ta postava je hujša kot prejšnje in papež jo od kraja do konca zavrača. Sovražniki cerkve bi radi vso odgovornost za te postavbe odvalili na cerkev, ker te postavbe ne odgovarjajo željam naroda.

Prekrasen je konec okrožnice. Papež se sklicuje na sodbo zgodovine, ki bo nekoč izpričala, da sveta stolica ni nameravala bojevati se proti civilni oblasti, ampak ohraniti delo božjega ustanovitelja, Jezusa Kristusa, na zemlji in da je hotela uveljaviti povsod načelo, da je največja vektotrajna blaženost človeške duše na zemlji, izpolnjevanje svoje naravne dolžnosti vključno vsem žrtvam. S tem spoštujemo Boga, mu služimo in ga sredi vseh preganjanj ljubimo na veke.

Nato podeli papež svoj apostolski blagoslov. Ni pač treba pripomniti, da bodo posledice te okrožnice nedogledno velike.

KATOLIŠKA CERKEV NA FILIPINSKIH OTOKIH.

Vlada Združenih držav je nakazala katoliški cerkvi na Filipinah svoto 360.000 dolarjev v odškodnino, ki jo je ta poslednja trpela za časa ustaje. Maniški nadškof, ki je bil nedavno v Rimu, je prosil papeža, naj bi se ustanovil poseben filipinski kolegij, v katerem bi se vzgajalo domače svečenstvo. Na povratku v domovino je nadškof obiskal predsednika Roosevelta.

SRBSKI PRESTOL.

Poljskemu listu »Kur. L.« se iz Belgrada brzojavljajo: Navzile uradnemu dementiranju se tu trdovratno razširja govorica, da se bo v kratkem zgodila izprememba na srbskem prestolu. Kakor se tu govori, nemška vlada se trudi ne le za odstranjenje kralja Petra, ampak tudi kneza Ferdinanda bolgarskega. Na ta in oni tron nemška vlada namerava spraviti nekega Hohenzollerna. Nekateri zopet trdijo, da Angleška se poteguje za zvezo Srbije z Bolgarijo pod žezlom enega izmed Battenbergov. V vsakem slučaju je položaj zelo resen. Ni dvoma, da ministrski predsednik Pašić ima ključ položaja v svojih rokah.

KONCENTRACIJA NEMŠKIH SVOBODOMISELNIH STRANK NA ČESKEM IZJAVLJENA.

Praška konferenca nemških svobodomiselnih poslancev 8. decembra ni računala z dejstvi. Izrekli so se za koncentracijo strank pri volitvah, toda niso računali na volivce, ki postavljajo kandidate po svoji volji. Ošabni nemški naprednjaki niso uvaževali socialnih demokratov in krščanskih socialcev. Prvi računajo na 15 nemških mandatov na Češkem, slednji pa so jako močni na južnem in zahodnem Češkem, v Rumburgu, Warnsdorfu in drugod. Nemški listi rotijo svobodomiselne volivce, naj se združijo vsaj proti socialnim demokratom.

MAŽARSKO NASILJE.

Pri razpravi o naučnem proračunu je naučni minister odgovarjajoč Slovaku Belu, dejal, da vlada tistim učiteljem, ki nočejo šolski otrok vzgojiti za dobre ogrske državljane, ne bo povišala plač in jim bo sploh prepovedala nadaljnje poučevanje.

VOLIVNA REFORMA.

Vse tri skupine gosposke zbornice so sklenile izvršiti končno branje volilne reforme šele 22. t. m., češ, ne bi odgovarjalo čestitosti gosposke zbornice volivno reformo prenapetost skleniti.

SULTAN UMIRA?

Iz Carigrada poročajo, da je sultan zopet nevarno zbolel. Vsak trenutek pričakujejo njegove smrti.

Dnevne novice.

+ »Slovenec« in liberalni listi. »Swiat slowiański«, mesečna poljska revija piše v svoji prvi številki I. 1. (str. 68) tole o slovenskih listih: »V liberalni stranki je nastala čudna topa zanemarjenost glede na časopisje. Svoje liste urejajo z nekako nejevoljo in ne poznajo celega sveta, pišoč samo o sebi in svojih nasprotnikih, kot bi se v Evropi nič drugega ne godilo, nego lokalni kranjski prepiri. Ob istem času se pa vedno bolj razširja obzorje katoliškega časopisja. »Slovenec« se stalno peča s poljskimi zadevami. V št. 278 beremo daljši članek o našem krščansko-socialnem gibanju, ki v jasnem pregledu podaja točne vesti o katoliškem delovanju med poljskimi delavci v vseh treh državah. Veliki

poljski shod v Poznanju je pozdravil »Slovenec« v št. 288 s člankom: Pozdrav junakom. Zelo zanimiva so v »Slovencu« pisma iz Ukrajine. V roko enega izmed sotrudnikov ljubljanskega dnevnika so prišli listi nekega prebivalca kijevske gubernije, pisani sestri, ki opisujejo revolucijo prošle zime, štrajke in agrarne nemire itd., kako se je vse to odbijalo na vsakdanjem življenju in gospodarstvu vaškega plemiča. Vrednost teh listov je nenavadna; svoj čas bodo zgodovinski dokumenti. Informacije in zveze »Slovenca« se vedno bolj razširjajo; poleg poljskih in rusinskih nahajamo tudi ruske dopise. Prvo rusko pismo se je pojavilo v št. 286, ki v obširnem članku podaja jasen pogled na rusko strankarstvo. Obeta se cela vrsta teh dopisov. Taka je »Slovenčeva« nevednost, ki o nji namestu političnih člankov polni »Narod« svoje pustoprazne predale.

+ »Svobodomiselna« zadružna zveza najbrže ne bo doživela svojega rojstva. Gospod ustanovitelj Lenarčič je premehk mož; udal se je Celjanom. Najprej ga je obdeloval mlekarški nadzornik Legvart, naj vendar odneha od svoje namere. Pred par leti so pa Celjani imeli za Lenarčičevim hrbtom zelo vplivnega moža pri merodajnih osebah »svobodomiselnih«. Z velikim zadovoljstvom pripovedujejo somišljeniki Celjanov, da so vso liberalno akcijo za »svobodomiselno« zadružno zvezo pokopali. Govorijo, da bodo morali Celjani s svojo »Zadružno zvezo« postati »svobodomiselni«, sicer dobe na Kranjskem svobodomiselno sestro. Radovedni smo, kdo zmaga, Lenarčič in njegov zaveznik Pirc — ali Legvart.

+ V informacijo. »Naš List« piše v zadnji številki: »Narod« laže, da so »mladi« sklenili, da bodo pri državnozborskih volitvah delali in glasovali za socialne demokrate. Resnica je marveč, da se kaj takega še ni sklenilo. »Narod« pa pristavlja: »tak nacionalizem je res veliko vreden«. No, da bodo čitatelji vedeli ceniti pomen tega stavka, jim povemo, da je liberalna stranka že snubila pri socialistih, da bi skupno postopali ob državnozborskih volitvah. In vaša zveza z Nemci v deželnem zboru? Stavimo kar hočete, da boste ob volitvah še posebej iskali zveze z Nemci, ki jih boste potrebovali. Če torej z vsakim takim taktičnim postopanjem pri volitvah merite nacionalizem, potem vaša narodnost že prav nič več vredna ni.

Nemški listi poročajo, da se bosta za kočevski mandat potegovala posestnik Franc Dörfler in poljedelski minister grof Auersperg.

+ Predsednikom krajnega šolskega sveta v Šmihelu pri Št. Petru na Notranjskem je bil izvoljen enoglasno Karol Lenassi, duhoven istotam.

+ Nadučiteljska služba je razpisana do 22. t. m. v Šmihelu (Nadanje selo) pri Št. Petru na Krasu. Ljudstvo želi strokovnjaka v kmetijstvu, ker se ima v kratkem zasnovati gospodinjstva šola, pa tudi izvežbanega glasbenika, ker ga komaj čaka cerkev, izobraževalno društvo in Marijina družba. Da bi vedeli izobraženi ljudje, kako priprosti ljudje njih znanje spoštujemo!

+ Demisije v zagrebškem hrvaškem gledališču. Hrvaški deželni vladi so poslali vloge za odstop intendant g. Mandrovič, dramaturg Andrić in ravnatelj Fijan.

+ Poslanci Starčevičeve stranke imajo 21. t. m. v Zagrebu sestanek. Ni izključeno, da pride tedaj do razcepljenja stranke. Čuje se, da dr. Milan Starčevič hoče na vsak način izdati svoj list, katerega urednik bi bil g. Šegvič.

— Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem. Izvleček iz zadnje seje osrednjega odbora. Iz predsedstvenih naznanil je povzeti, da je v preteklem letu zveza naročila v »Internationales illustr. Reisealbum« dve strani obsegajočo sliko na umetnem papirju ter dve strani besedila. V kašipotu »Franks English and Americans in Austria« se priobči leta 1907 pet slik in sicer: Bohinjsko jezero, Bled, Ljubljana, Postojnska jama (Ferdinandova jama, Cipresa). Poleg tega bode dve do tri strani besedila. Slike in kipi londonske razstave, ki so vredni okrog 2000 K, so se vrnili ter se bodo rabili pri prihodnjih razstavah. Reklamni in administrativni odsek se spoji, ker je njun delokrog skoro isti. Glede Bohinja se je omenjalo, da je bil letos pritisk tujcev jako velik, toda udobnosti so nezadostne in nikakor ne odgovarjajo potrebam tujcev. Primanjkuje tako stanovanj kakor tudi hotelov in še to sezono pridemo v zadrego, kako ustreči željam tujcev. Odbornik gospod J. Prosenec je predlagal, naj se obrne zveza na c. kr. vlado s prošnjo, da se svet ob desnem (od slapa Savice gledamo) regulira. Vlada misli namreč regulirati levi breg, ki pa je gol in ne pripraven za zidanje hotelov in vil ter mu celo primanjkuje pitne vode. Desni breg pa ima vse ugodnosti za take stavbe, ker so tu prijetna izprehajališča. Treba bo gledati, da se napravi regulacijski načrt, da se ne pokvari celotne slike. — Tajnik je poročal o seji v c. kr. železniškem ministrstvu, katere se je kot zastopnik deželne zveze udeležil. Razpravljalo se je o uspehih razstav v Londonu in Milanu in konstatiralo, da moramo biti z uspehi zadovoljni, zlasti kar se tiče tujkega prometa. Naš zastopnik je pri tem razgovoru tudi omenil, da ima deželna zveza kranjska tudi moralničen uspeh od razstave v Londonu. Londonski geološki muzej je namreč prosil deželno zvezo, naj mu prepusti stalaktite iz postojnske jame. Ker je zveza rade volje ustregla, je angleško naučno ministrstvo izreklo zvezi toplo zahva-

lo. Dalje se je na tej seji razpravljalo o ustanovitvi sveta za tujski promet pri c. kr. žel. ministrstvu (Fremdenverkehrsbeirat). Finančno ministrstvo se je sicer ustavljalo ustanovitvi in navzoči zastopnik je rekel, da je proračun že itak obtežen iz tega naslova, kajti lansko leto se je dalo za povzdigo tujkega prometa železniškemu ministrstvu 86.000 K, za leto 1907 pa 124.800 kron. Deželni zvezam za tujski promet se je dalo lani 25.000 K, za leto 1907 pa 40.000 K. Ker so pa vsi zastopniki izjavili, da ni mogoče najti druge oblike za osrednjo organizacijo tujkega prometa, se je udal tudi zastopnik finančnega ministrstva in tako se ustanovi še tekom meseca januarja ta svet. Dalje se je razpravljalo o skupnih akcijah, ki se imajo vršiti v povzdigo tujkega prometa. Železniško ministrstvo ustanovi mesto potovalnega komisarja, ki bo izkušnje drugih držav v tujkem prometu uvedel v naše kraje ter sploh stal v zvezi z deželnimi zvezami, žurnalistiko in drugimi korporacijami. Dalje izdaja železniško ministrstvo brošure v svetovnih jezikih ter plakate, med katerimi je omeniti karavanski in bohinjski plakat. Za zadnjega je že dobil slikar Grohar naročilo, naj ga izvrši. Predlagalo se je železniškemu ministrstvu, naj ustanovi tudi v Parizu oficijelno informacijsko pisarno in naj se ukrene kaj za zboljšanje hotelskega vprašanja, ki v Avstriji ne zadostuje potrebam razvajenih tujcev. V arhivu državnega zbora leži že delj časa zakopan načrt zakona, vsled katerega naj bi se novim hotelom dovolile iste olajšave, kakor veljajo za nove industrijske stavbe. Pomankanje dobrih hotelov je zlasti na Kranjskem jako občutno, v prvi vrsti ob novi železniški progi izvemšji Bled. V Bohinju je že letos primanjkovalo stanovanj, kaj bo še drugo leto. Tajnik poročal, da je pri občnem zboru društva za povzdigo tujkega prometa na Bledu zastopal zvezo. Z veseljem mora konstatirati delavnost in vnemo tega društva. Tu je tudi poročal o delovanju dež. zveze ter bodril zlasti navzoče interesente iz Bohinja, Gorij in Radovljice, da se ravna po zgledu blejskega društva in ustanove podobna društva, za kar jim bo zveza šla z veseljem na roko. Posledica se že kaže, kajti pravila takega društva za občino Gorje so že predložena deželni vladi in v kratkem se v Bohinju vrši ustanovni občni zbor. — Za podpredsednika zveze odbora je bil izvoljen namesto izstopivšega gospoda dr. V. Gregoriča gospod profesor F. Orožen in za člana v administrativni odsek gospod profesor dr. J. Tominšek. Računsko poslovanje od ustanovitve zveze t. j. od 14. julija 1905 do 31. decembra 1906 izkazuje dohodkov 7624 K 11 h in izdatkov 7192 K, torej prebitka 432 K 11 h. Ker je pa med dohodki všteti dolg v znesku 1000 kron, izkazuje računski zaključek faktičnega primanjkljaja 567 K 89 vin. Pri tej točki se je omenilo, da se je z gotovostjo računalo na podporo deželnega odbora, ki se pa ni izplačala vsled znanih razmer v deželnem zboru. Odbor je imel v marsikateri akciji vezane roke in ako bi dva odbornika ne priskočila na pomoč s posojilom 1000 kron ter ako bi mesto Ljubljana ne dalo podpore 3000 kron, bi se moralo sploh z delovanjem prenehati. Med izdatki je omeniti postavko za reklamo v znesku 3172 K 43 vin. ter nabava inventarja v znesku 1047 K 98 vin. Odbor se dogovarja s tvrdko »Blasnikovi nasledniki v Ljubljani« radi izdaje krasnega plakata kranjskih krajev. Ker mu pa podpore še niso zagotovljene, ne more priti do sklepa pogodbe. Da bi se opustila izdaja plakata, bi bilo jako žalostno, kajti ravno plakati so najuspešnejše reklamno sredstvo. Odbor trdno upa, da se bo ta akcija uresničila, čim bodo še nekatere korporacije zagotovile svojo podporo. Dan občnega zbora se določi na 26. januarja t. l.

— Poziv slovenskim občinam! Nobena slovenska občina naj ne pozabi pri sestavi letnih računov in proračunov se spomniti naše dične družbe sv. Cirila in Metoda vsaj z zneskom 10 K! Naj se nam o tem poroča! Slovenske občine, pomislite, da nemške in laške občine žrtvujejo stotake in tisočake za svoje šolske družbe! Mal položaj dar — domu na oltar!

— Z Bleda. O naših »Božičnicah« dne 26. in 30. dec. »Slovenec« še ni poročal. Božičnice je priredil v Marijini dvorani naš »Bleški pevski krog«. Ob tej priložnosti smo se v mnogem številu odkritosrečno razveseljevali, kajti že vspevred z raznovrstno in mikavno vsebino, je pričal o umetnosti tistih, ki nastopijo s svojim sodelovanjem. Čuli smo jako izborno petje pod vodstvom g. Fr. Kilmovca (koji se je mudil na Bledu božične dneve). Za izvrstnim petjem sta sledili dve burki: »V posredovalnici«, katero so igrali kaj pohvalno dekleta Marijine družbe in »Kmet in fotograf«, katero sta vprizorila nepričakovano nad vse interesantno naš organist I. Lapanja in pevec Marolt. Odkrito povedano, vzbujala sta brezmejno poštenega smeha. Z letošnjimi »božičnicami« mora biti zadovoljen tudi nekoliko strožji kritik, kajti nikomur izmed sodelujočih ne smemo odrekati, da ne bi imel potrebne zmožnosti in nadarjenosti, ki zasluži priznanje. Je večkrat kaj takega.

— Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Dobropoljah vabi k veselici, ki jo priredi v nedeljo, dne 13. januarja 1907, v prostori »Kmetijske zadruge«. Spored: 1. Pozdrav. 2. Anton Haidrih: Mladini. Poje moški zbor. 3. S. Gregorčič: Jefejeva prisega. Deklamacija. 4. P. A. Hribar: Hišica očetova. Poje mešani zbor. 5. Dr. G. Ipavec: Predica. Poje ženski zbor. 6. A. Foerster: Pevec. Poje mešani zbor. 7. Igra: Strast vodi v propast. Igrokaz v štirih dejanjih. 8. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. — Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Američani v naših krajih. Dva parnika pomorskega društva »Cunard Line« priredita

letos izletna potovanja po Jadranskem morju. Prvi parnik »Coronia« je že odpotoval s svojimi izletniki v ta namen iz New Yorka. Potoval bo skozi Gibraltar v Neapelj, potem v Aleksandrijo in od tam v Reko. Dne 23. t. m. dopuše v Reko, kjer ostane tri dni. Od tam odpotuje zopet nazaj v New York. Istotako potovanje napravi parnik »Carpathia«, ki odpotuje iz Liverpoola v Trst in Reko. Namen obeh potovanj je, da se seznanijo Američani in Angleži s sredozemskimi pristanišči. Na programu je tudi 14 potovanj, ki jih prirede potniki v Alpe, na Dunaj in Budimpešto.

— Divjega kozla z rokami vjel. Divjega kozla je na planini »Jezero« v Bohinju s prostimi rokami vjel lovec Peter Gašperin. Kozel se je ob času, ko je najbolj snežilo in medlo, brezskrbno pasel med smrekovimi vejami in ni opazil bližajočega se mu lovca. Isti se mu je približal, vrgel puško v sneg ter ga z rokami zagrabil. Tehtal je stavec nekaj čez 30 kilogramov. Nenavadno lepo vzraščena je bila kozlova brada. Lovec je iz nje napravil šest lepih šopkov za prijatelje lovskih klobukov. Za najlepši šopek »Gamsbart« ponuja mu domačin 50 kron. Pa bi se s takim »pušeljcam« marsikdo rad postavil!

— Zabavni večer »Novomeškega Sokola« vršil se je včeraj zvečer v gostilni »pri Dolenjski železnici«. Govoril je pri zabavi prof. Majcen o S. Gregorčiču, med odmorom udarjali so tamburaši. Število udeležencev je bilo pičlo. Pravi Sokoli se sploh vabili niso.

— Občni zbor meščanske godbe v Kranju se vrši v nedeljo 13. t. m. ob pol 11. uri v mestni dvorani.

— Nagloma umrla je 62letna Marija Kalčič iz Gotne Vasi. Sedela je na stolu pri šivanju, pri tem se je zgrudila onesveščena, na kar je takoj smrt nastopila.

— Predpustnico priredi prostovoljno gasilno društvo v Vižmarjih, v nedeljo dne 13. januarja 1907, v restavraciji »pri Kolodvoru« v Vižmarjih. Spored: Petje, godba, srečolov, korijandoli, papirnata bitka, šaljivi prizori, ples. Začetek ob 3. uri popoldan. Vstop prost. Ker je čisti dobiček namenjen za shrambo ognjegasnega orodja, se prostovoljni darovi najhvaležnejše sprejemajo. Odbor.

— Stavka pometalcev cest se pripravlja v Trstu. Pometalci zahtevajo zvišanje plač.

— Odlikovanje koroškega industrijca. Po celi monarhiji znani dvorni izdelovatelj orožja Peter Wernig v Borovljah je bil za svoje izdelke odlikovan na jubilejni razstavi v Bukareštu z zlato svetinjo.

— Zanimiva dopolnilna volitev v hrvaški sabor. Od kandidature v Cerni je odstopil dr. Luka Senjak. Kakor se čuje, so sedaj štirje kandidati od hrvaške stranke prava dr. Jančičovič, od Starčevičancev Abjanič, od »nedvisne kmetske stranke« Radič in od naprednjakov Jurič. Največ upanja ima dr. Jančičovič. Naprednjaški kandidat je izjavil, da obsoja verski in prosvetni del naprednega programa...

— Blazna mati otrovala otroke in sama sebe. Iz Jels poročajo hrvaškimi listom: V rodbini Matelijana, finančnega vodje, je žena napojila sebe in otroke s karbolno kislino. Eno dete je umrlo, mati in starejše dete sta še živa.

— Cvetje po zimi. Po pošti nam je prijatelj lista poslal cvet, ki je bil vtrgan v Št. Petru pri Zidanem mostu. Eno cela veja cvete v Zalipnem, mali dolinici, kjer so trije topli studenci.

— Zavrtni napad. V sredo zvečer je v Pazinu na kolodvorski cesti neki neznanec z nožem napadel Ivana Vičiča in ga na vratu zelo nevarno ranil. Vičič je klical na pomoč in res je prihitel na pomoč neki tujec, ki je ravno prihajal z vlaka. Napadalec je nato zbežal. Vičič leži težko ranjen v bolnišnici.

— Za župana v Tinjanu je izvoljen Venceslav Krizmanić, ki je po rodu Hrvat in je bil do pred par leti tudi pristaš narodne hrvaške stranke. Iz samoljubja je postal renegat in provzročil zmago Lahov v Tinjanu.

— Novi vodovod v Gorici. V Gorici je bil pred kratkim napravljen nov vodovod izpod Kronberga. Sedaj pa so ta vodovod še razširili. Dne 16. t. m. se vrši kolavdacija razširjevalnih del pri goriškem vodovodu.

— Izpraznjena so tri definitivna profsorska mesta za filologe na goriških srednjih šolah.

— Goriška državna policija je dobila novo, nekoliko izpremenjeno uniformo.

— Novice iz Belokrajine. Južni veter je zopet ponehal in nastopil je zopet hud mraz, tako, da se je divjačina iz gozdov približala hišam in kozolcem, da poišče pičle hrane svojim izstradanim žledcem. Ljudje celo pripovedujejo, da volkovi strašijo okrog staj. Neverjetno ni to, ker v taki mrzli sneženi zimi je to prav mogoče, in kočevski gozdovi tudi niso tako oddaljeni od nas. Ljudje so kljub taki zimi še precej zdravi, le bolj posamezno se pojavljajo pljučnica, ker Belokranjec je dokaj utrjene narave in mu ne škoduje vsaka sapa. Majhno prehlajenje pa si s čašo dobrega »belokranjca« kmalu ozdravi, in tega mu je Bog dal letos prav obilo. Pa dobri Belokranjec bi ga rad privoščil tudi drugim, da bi si z njim preganjali prehlajenje. Zato, cenjeni kupci, pridite v našo Belokrajino ponj. Dati vam hočemo najboljše in po zmernih cenah. — Na Kulpi je ustrelil neki lovec za naše kraje silno redko ptico-gostinjo. Imenuje se: severni ponirek (Polarseektaucher). Podobna je našemu ponirku, le velika je kakor domača gos. Gotovo jej je bilo na severu premrzlo in prišla je zato v naše kraje, — pa je slabo menjala. Dotični lovec jo je dal sedaj nagačiti. — Torkov semenj v Metliki je bil bolj slabo obiskan, najbrže zaradi slabih potoj in mrzle burie, ki je ta dan pihala. Cena žitini je bila srednja. — Ob cestah na Belokranjskem vidiš še vedno kašipote z nemško-slovenskimi napisi — in se

eh ni mogoče več brati, ker jih je starost že skoraj uničila. Človek bi mislil, da Bog več koliko Nemcev potuje po naših cestah. Naj bi se vendar enkrat to popravilo. Obenem pa prosimo deželni odbor, da se spomni naših slavnih izpeljanih cest in kaj tudi stori, da se preože in izboljšajo. Objubljaja se vedno, stori se pa nič. Ali mora biti Belokrajina res vsem za rbtom? — Na Božakovem je izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta g. Jožef Nemanič, brat g. Martina Nemanič. — V nedeljo se je pričel v Podzemlju sv. misijon. Vodijo ga č. gg. oo. jezuiti: gg. Žužek, Tomec in Kunsteli. Župljani se ga z vso vnemo udeležujejo. Naj Bog bogato blagoslovi to misijonsko delo. Nekaterim pa menda ni bil misijon povšeč. Zato so v nedeljo, na dan sv. treh kraljev, ko se je sv. misijon pričel, napravili »bal« v Gradcu pri g. Mazelletu, najbrže kot demonstracijo proti misijonu. Prišli so tudi vsi »boljši« ljudje iz Črnomlja in Metlike, med njimi veliko c. kr. uradnikov. Tako so imeli ti »boljši« ljudje svoj misijon in svojo »polnočnico«, ker je sveti večer menda niso obhajali. Vse ljudstvo podzemljsko se je zgražalo nad g. Mazelletom zaradi tega početja in si bo to tudi dobro zapomnilo.

+ Volilna reforma za hrvaški sabor. Odslek hrvaškega sabora za volilno reformo ima 21. m. prvo sejo.

— Kamniška podružnica »Slovenskega čebelarstva« ima svoj letošnji redni občni zbor dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v gostilni pri Petru Zerovniku, Velika ulica, na katerega se vsi člani, kakor prijatelji čebelarstva uljudno vabijo.

— Podpisano upravnništvo »Dom in Sveta« prosi vse tiste gospode, ki jim je vpslalo 1. številko »Dom in Sveta« na ogled naj jo čimprej vrnejo ako se ne nameravajo naročiti, ker se prvi zvezek nujno potrebuje. — Uprava »Dom in Sveta« Marijanišče.

Štajerske novice.

š Agitacija štajerskih liberalcev med kmeti. »Narodni List« piše: »Narodna stranka priredi v kratkem in sicer menda dne 3. svečana v Celju ali okolici velik javen shod, na katerem se bode razpravljalo samo o kmetijskih gospodarskih vprašanjih brez vsake politike. Priprave so že v toku in se naprosijo za sodelovanje najodličnejši slovenski strokovnjaki.« »Narodna stranka« priredi še ta mesec več javnih shodov in sicer na Polzeli, v Hrastniku, v Sevnici, blizu Maribora in kar najprej tudi v St. Jurju Južni železnici, v Vojniku, Mozirju in Gornjem gradu. V Sevnici in na Polzeli bode shod 27., blizu Maribora in v Hrastniku pa že 20. t. m.

š Odvrnjen velik požar. Dne 10. t. m. popoldne je začelo goreti v sušilnici Siegllove tovarne za lesne izdelke v Slovenjem Gradcu. Poslopje je zelo dolgo in polno suhega lesa. K sreči so ogenj kmalu zapazili in ga s pomočjo domačih delavcev in sosedov pogasili. eendar je škoda okoli 6500 K. Če ne bi bili začeli tako naglo gasiti, bila bi škoda ne samo za tovarno, ampak tudi za okolico nepregledna. Vnelo se je, ker je bila peč v sušilnici preveč zakurjena.

š Zaročil se je gospod Ivan Žolnir z gospodično Miciko Kunstovo, gostilničarko na Gomilskem.

š Žalostna vest iz Ljutomera. Iz Ljutomera se nam piše: Dne 10. jan. 1907 je v novem okrajnem zastopu ljutomerskem bil voljen za načelnika: g. Ivan Kukovec, veleindustrijec; za njegovega namestnika g. Julius Thurn, notar in župan v Ljutomeru. Pri tej volitvi se je zgodilo nekaj, kar se še gotovo ni zgodilo pri nobenem okrajnem zastopu, ki je v slovenskih rokah. Slovenci imamo 21 zastopnikov, nemškutarji ljutomerski 11! In sami slovenski odborniki so volili na zahtevo (!) Ivana Kukovca, starega narodnjaka, Julija Thurna za namestnika. Notar Julij Thurn je najzagrizenejši nemškutar in deluje z nemškim graškim »Tagblattom«! On je odbornik nemške ljudske stranke za južno Štajersko, je kot ljutomerski župan najodličnejši nasprotnik Slovencev. Kakor se sliši, so bili vsi odborniki od Sv. Križa proti Thurnu. Čast in slava jim! Tudi nekateri iz Ljutomera, kakor Alojzij Rajh, Misja itd. so bili proti. Slava jim! Kaj pa je napeljala nekatere sicer dobre slovenske kmete, da so šli s Kukovcem v ogenj za Thurna, to sam Bog ve! Kmetje, ki so glasovali za Thurna na povelje Kukovca, res zaslužio ime »kimovci«. Gospod dekan, ki ste takoj slepo zaupali g. Ivanu Kukovcu, ali se nič ne čutite sokrivega pri tem tako nečistem porazu za tako odlični okraj! ? Gospod Kukovec je dosegel svoj namen, vi pa ste obsedeli!

Ljubljanske novice.

lj Javno predavanje. Opozarjamo na javno predavanje g. dr. Aleša Ušeničnika, ki bo prihodnji tork v »Slovenski krščansko-socialni zvezi«. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer. Vstop vsakemu prost.

lj Danes zvečer na predpustno zabavo železničarjev v veliko dvorano hotela Union!

lj Javni obrtni shod sklicuje »Obrambena zveza zavednih obrtnikov«. Shod se vrši v nedeljo, 13. t. m. dopoldne ob pol 10. uri v Puntigamski pivnici (preje Katoliški dom), Turjaški trg. Dnevni red: Obrtništvo in politični položaj v Avstriji. 2. Umozana konkurenca obrtnikom. 3. Raznoterosti. Obrtniki, pridite in udeležite se tega velevažnega shoda! Naša organizacija je pomanjkljiva. Vsi stanovi so organizirani in branijo bolj svoje koristi, nego obrtniki. Za odbor »Obrambene zveze zavednih obrtnikov«: Jos. Weibl, t. č. predsednik. Ivan Kregar, t. č. tajnik.

lj Jutri v nedeljo ob 6. uri zvečer priredi »Katoliško društvo za delavke na Zabjaku«

svojo društveno veselico z zanimivim sporedom. Prijatelji društva dobro došli!

lj Za veliki ljudski koncert »Glasbene Matice« v nedeljo, dne 13. januarja 1906 kaže se veliko zanimanje in se vstopnice prav pridno prodajajo. Priporočljivo je, da vsakdo kupi vstopnico že naprej, da se izogne gneči, ki bo pri blagajni na večer koncerta. Izbere si pa tudi lahko pri predprodaji sedež po načrtu dvorane, ki ga ima na razpolago. Vstopnice se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Selenburgovih ulicah. V nedeljo se prodajajo do 12. ure opoldne, popoldan pa na stanovanju gospe Češarkove, Selenburgove ulice št. 1, na levi strani dvorišča. Na večer koncerta se odpre blagajna v »Union« ob pol 7. uri zvečer. Začetek koncerta je točno ob pol 8. uri. Slavno občinstvo se naproša, da med izvajanjem točk ne odpira vrat dvorane. — Apelujemo še zadnjič na slavno občinstvo, da upošteva veliki trud in neverjetne troške »Glasbene Matice« ter njeno idealno stremljenje podpira z mnogoštevilnim obiskom koncerta. »Glasbena Matica« in nje poštrovni pevski zbor pač zaslužita, da je dvorana do zadnjega prostora zasedena. Dobička »G. Matica« ne išče, vesela bode, ako pokrije troške.

lj Tukajšnje predilnice kupujejo tovarnar na Vrhniki g. Lenarčič in tovariši.

lj Sestanek mlekarških zadrug in razstava masla. »Zadruga zveza« priredi v ponedeljek, dne 14. t. m. v hotelu »Union« sestanek mlekarških zadrug z razstavo masla s sledečim vspešom: 1. Živimreja in mlekarstvo. Predava mlekarški nadzornik g. Legvart; 2. mlekarstvo. Predava ravnatelj kemičnega preizkuševališča g. dr. Kramar; 3. mlečna trgovina. Predava zastopnik »Gospodarske zveze« v Trstu g. Rosman; 4. mlekarško zadruženstvo. Predava g. Rožman; 5. ogled razstavljenega masla; 6. ogled mlekarških strojev.

lj Kam pa danes teden? Danes teden, v soboto, dne 19. t. m., bo v veliki dvorani hotela »Union« velika zabava delavstva tobačne tovarne. Ta zabava se vsako leto odlikuje po neprisiljeni zabavi ter je odbor preskrbel, da tudi letošnja ostane na višini. Pri zabavi svira vojaška godba. Ljubljancanje, ki ljubite prijetno zabavo, prihodnjo soboto v veliko dvorano »Uniona«!

lj Kaj ne pride vse na dan. Mestni policiji je prišlo lansko leto na uho, kako potratno da živi 20letni urarski pomočnik Ivan Habič iz Ljublane. Imel je naenkrat novo obleko, poleg tega pa še vedno cvenk v žepu. Letos je pa pravil Habič nekemu prijatelju, da je ukradel pokojnemu kanoniku Pogačarju lansko spomlad dvoje hranilničnih knjižic in zlato uro ter verižico. Prosil ga je tudi, da bi šel z njim v neko klet po knjižici, ki jih ima zakopani. V sredo se je vršila proti Habiču pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnava in je bil Habič spoznan glede zlatnine krivim in obsojen na šestmesečno ječo. Kaj je pa s knjižicami, je še tajno.

lj »Slovensko planinsko društvo« razposlje te dni vabila za planinski ples, ki se vrši v Ljubljani v »Narodnem Domu« dné 2. februarja t. l. Vabilo namenjeno članom izven Ljubljane se objavi v prihodnji številki »Planinskega Vestnika«. Zgornji prostori v »Narodnem Domu« se bodo planinsko opremili; ples se bode vršil v veliki dvorani. Za odpočitek in okrepčanje se pa prirede skoro vsi zgornji prostori »Narodnega Doma«. Zanimanje za to veliko prireditev »Slov. planinskega društva« je obče in je torej pričakovati mnogobrojnega obiska, tako da bode tudi letošnji planinski ples sestanek planincev in prijateljev planinstva ter neprisiljene zabave iz vseh slovenskih pokrajin. Za izvrstno domačo kapljico in za dobra in cena jedila bode vsestransko preskrbljeno. Priredila se bo tudi druga izdaja šaljivega lista »Zlatoroga«. Častiti gostje naj blagovolijo priti ali v planinski opravi ali v narodni noši, drugače pa v promenadni obleki. Vstopnice so bodo prodajale v Ljubljani v trgovinah Gričarja & Mejača v Prešernovih ulicah, I. Korencana na Starem trgu, A. Škofa na Dunajski cesti in F. Skušeka pred Škofijo, na dan plesa se pa dobe vstopnice od 11.—12. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne v »Narodnem Domu« in zvečer pri blagajni. Vstopnina za nečlane po 2 K, za člane bode vstopnina znižana.

lj Permanentni odbor o deželnih zavodih nam piše: Permanentni odbor je v zadnji svoji seji razpravljaj o sklepih zadnjega občnega zbora zdravniškega društva, objavljenih v ljubljanskih časopisih ter je vzel z zadovoljstvom na znanje resolucijo, ki protestira proti odlokom deželnega odbora v strogo medicinskih vprašanjih. Dasi smatra del članov zdravniškega društva odslovitev ordinarija dr. Robide deželne blaznice za interno birokratično zadevo, je vendar v omenjeni resoluciji implicitno izrečena obsodba tega odpusta, ker se je opiral odpovedni dekret na strogo medicinska fakta, o katerih torej deželni odbor v smislu omenjene resolucije ne bi bil smel soditi, logično torej tudi ne odstavljati zdravnikov. Nezadostna se pa zdi permanentnemu odboru zahteva zdravniškega društva, naj bi se imenoval pri deželnem odboru zdravstveni referent, ker smatra odbor zdravstvo za prevažno panogo, da bi odločeval o njej posameznik in permanenten odbor vztraja pri svoji prvotni zahtevi, naj se ustanovi pri deželnem odboru zdravstveni svet. Nikakor se pa permanentni odbor ne more strinjati s stališčem zdravniškega društva, da bodi vsakemu zdravniku brez razlike dovoljeno izvrševanje privatne prakse. Zlasti za take zavode, kakršen je deželna blaznica, se zdi permanentnemu odboru neobhodno potrebno, da lahko razpolagajo z vseno strokovnimi zmoglostmi in z vso delavnostjo

svojih zdravnikov in v prvi avstrijski umolnici v Mauer Öhlingu ni zavodnim zdravnikom dovoljena privatna praksa, kar je razvidno iz § 6. statuta. Pač pa je upravičena zahteva, da naj se regulirajo dohodki zdravnikov na javnih zavodih tako, da ne bodo odvisni od postranskih zaslužkov; kdor posvečuje zavodu vse svoje moči, bodi tudi za svoje delo zadostno odškodovan. Prosti čas pa je po nazorih permanentnega odbora tudi zdravnikom potreben za odmor in za študije. To stališče hoče permanentni odbor zastopati tudi nadalje in upa, da bode občinstvo podpiralo njegovo stremljenje.

lj Na mestnem drsališču pod Tivolijem svira jutri od 11. do pol 1. ure opoldne ljubljanska društvena godba.

lj Iz pisarne slovenskega gledališča. Nocoj (par) se vprizori prvič na slovenskem odru vlezanimiva Štolbova tridejanjska veseligr »Na letovišču.«

lj Srbske čitalnice slovo od starega leta. Opozarjamo še enkrat na to jutrišnjo prireditev v mali dvorani »Narodnega doma.« — Spored je tako dobro izbran da bo nudil proti mali vstopnini 80 vin. obilo užitka vsakemu. Poplačajmo veliki trud mladega društva z obilnim posetom in dokažimo tako, da vemo tudi dejansko ceniti slovensko vzajemnost. — Pričetek ob osmi uri zvečer.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 12. jan. Državna zbornica danes nadaljuje razpravo o urstvu volivne svobode.

DRŽAVNI URADNIKI.

Dunaj, 12. jan. Danes je proračunski odsek državnega zbora odklonil predlogo o draginskih dokladah državnim uradnikom, zato je pa vladno predlogo o regulaciji plač tako spremenil, da se regulacija ne začne s 1. januarjem 1908, ampak že s 1. aprilom 1907. Odsek je dalje sprejel resolucijo poslanca dr. Žitnika, da se ljubljansko uradništvo uvrsti v II. razred aktivitetnih doklad in da naj vlada takoj stori priprave za priprostejšo politično upravo.

VLADA ZA INTERESNO ZASTOPSTVO V DEŽELNEM ZBORU.

Dunaj, 12. jan. V pogovoru s poslancem Otokarjem Czerninom je ministrski predsednik povdarjal potrebo volivne reforme za češki deželni zbor ter je izjavil, da vlada stoji na stališču interesnih zastopstev v deželnih zborih ter bo svoje stališče o priliki javno povedala.

KONCENTRACIJE ČEŠKIH STRANK.

Praga, 12. januarja. Jutri ima sejo mladočeški izvrševalni odbor v zadevi koncentracije čeških strank, katero se smatra lahko za gotovo stvar. Dr. Kramář se je danes pripeljal v Prago.

ITALIJANSKA MORNARICA NANOVO POMNOŽENA.

Rim, 12. januarja. Italijansko mornariško ministrstvo bo te dni predlagalo zgradbo nove bojne ladje, obsežne 17.000 ton s topovi po 30:5 mm, kalibra. Mornariški minster name-rava vrh tega poleg že dovoljenih tudi zahtevati še zgradbo nove divizije iz treh ladij po 16.000 ton in z 8 tridesetipolmilimeterskimi topovi. Ladje bodo imele turbinske stroje kakor angleška »Dreadnought.«

RUSKI CAR.

London, 12. jan. Poročilo iz Perterburga pravijo, da je car radi novih političnih umorov jako plašen. Vsled Stolipinovih poročil je mislil, da je početje teroristov že končano.

PREVIDNI ANGLEŽI.

London, 12. jan. Predor pod kanalom med Angleško in Francosko se ne zgradi, ker je angleško zastopstvo v varstvo državnih interesov se izjavilo, da bi to ne bilo priporočljivo za narodovo varnost.

ZNAMENITA IZNAJDBA.

Pariz, 12. januarja. Veliko senzacijo vzbuja iznajdba fizika d Arzovala in zdravnika dr. Moatirja, s katero se žile čistijo s pomočjo električnih tokov tako, da bo odslej ozdravljivo zapnenje krvnih žil.

UPOR KAZNJENCEV.

Rim, 12. jan. Kaznjenci v ječi San Severo na Laškem so se uprli. Napadli so paznike, njihovi sorodniki so pa od zunaj udrli skozi vrata. Orožništvo je prihitelo, a jetniki so se zabarikadirali in streljali. Šele po hudem boju je zavzele orožništvo barikade in premagalo jetnike.

	Apofag odstrani zanesljivo v 2 dneh kurja očesa, bradavice in žulja. Protivpsotlatvi 1 20 K pošlje takoj kot vzorec brez vrednosti. 3 kom. franko 3 K. — Lekarna „Einhorn“ — v Welau št. 70 na Gor. Avstr.
---	--

	Poskusite in priporočite izdelke Vydropre tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.
---	---

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 806'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

lun	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Poklonska sila v mm
9	9. zveč.	742'3	16	sl. vzh	jasno	
11	7. zjutr.	744'1	5'2	brezvetr.	megla	0 0
12	2. pop.	7 4'7	3 5	sl. jug.		

Srednja večerajšnja temp. 0'40, norm. — 2'50.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh goštinah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Zahvala.

91

Ob priliki petnajstletnice kot predsednik »Slovenskemu delavskemu pevskemu društvu „Slavec“ v Ljubljani došlo mi je toli prijaznih častitk, da ne morem drugače nego tem potom se vsem zahvaliti, bodisi onim, ki so prihiteli v tako mnogobrojno število na prijateljski, meni toli častni večer, osobito vsem korporacijam posameznih društev, kakor tudi vsakemu posamezniku, istotako onim, kateri so mi ustno, pismeno ali brzojavno izrazili svoje častitke, predvsem pa milemu bratskemu pevskemu društvu »Sloboda« v Zagrebu ter odposlancem istega, osobito njegovemu predsedniku g. Egidiju Kornitzerju za izredno odklikovanje in častni bratski znak poklonjenega srebrnega venca, posebej pa še dragim sobratom odbornikom, pevcem in članom »Slavec« za nepričakovano pozornost, pristrčno ovacijo in poklonjeni prekrasni srebrni venec.

Moje dosedanje neznatno delovanje v prid »Slavec« pač ne zasluži srebrnega venčanja in tolike pozornosti, vsled tega me veže tem srčnejša dolžnost izreči vsakemu posebej: Hvala!

V Ljubljani, dné 10. januarja 1907.

Ivan Dražil

predsednik

„Slov. del. pevskega društva „Slavec“.

Zahvala.

Dediči pokojnega Karla Štrubelj-a, uradnika „Kmet. posojilnice“ v Ljubljani, se tej najtopleje zahvaljujejo za njim velikodušno pripoznano nagrado v znesku K 300.—.

Rudnik, 12. prosinca 1907.

95 1—1

Na prodaj hiša

z malim zemljiščem št. 1 na Hrušici v Gorenjskem, pripravna za gostilno ali drugo obrt. Več pove Lovrenc Krivec, posestnik na Hrušici na Gorenjskem.

67 1—1

Močan vajenec

se takoj sprejme pri Ivanu Trillerju, ključavničarju na Bledu Gorenjsko.

55 2—2

PRODajALNA

z mešanim blagom se da takoj v našem radi družinskih razmer. Prodajalna je sredi vasi in zelo dobro obiskana. Več pove lastnica Jera Klofutar v Kranjski gori št. 21.

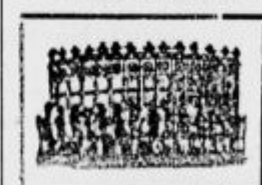
24 3—3

Išče se kuharica

66 3—1

v župnišče na deželi. — Naslov se izve pri upravnistižu Slovenca.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarne“.
Električna razsvetljava.

Od 14. januarja do vštrevši

20. januarja 1907:

65 1—1

Čarobno

Japonsko.

Priznana najboljša cvetlično milo na svetu

da-milo, univers. parfum. in lepotilno sredstvo se dobiva od danes dalje zopet

le v Orlovi lekarni

W. Ph. Mardetschlaeger v Ljubljani.

(Varujte se pred ponarejanji.)

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 12. januarja 1907

Založbeni papirji.	Denar	Blago
majeva renta	99 30	99 50
srebrna renta	100 15	100 3
avstrijska krona renta	99 35	99 5
slata renta	1 7 35	117 55
ogrška krona	98 20	96 4
slata	114 70	114 90
posojila dežele Kranjske	15 25	99 90
posojila mesta Spiljet	13 3	13 6
Zader	98 90	100 85
bosn.-herc. žel. pos. 1902	99 90	100 45
česka žel. banka k. o.	99 80	99 70
f. o.	99 60	100 10
zast. pisma gal. d. hip. b.	100 45	101 4
pešt. kom. k. o. s 10% pr	105 05	106 5
zast. pisma innerst. hr.	100	101
ogr. cen. žel. hr.	100	100 25
hip. banke	100	100 15
obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100	101
obl. česke ind. banke	100 25	101 2
prior. Trst-Poreč lok.	99 90	
prior. dol. žel.	99 50	
juš. žel. kup. 1/1 1/2	422 50	42 50
avstr. pos. za žel. p. o.	100	1 1

Srečke od 1. 1860 1/2	215 50	217 50
1864	266 5	268 5
tiske	154 25	155 25
sem. kreditne I. emisije	274 90	284 90
II.	285 25	295 25
ogr. hip. banke	75	61
srbske & fra. 100	168	110 50
turške	6 95	69 45
srečke	2 75	4 75

Basilika	448	8
Kreditne	77	82
Inomoške	91	5
Krakovske	57 50	51 50
Ljubljanske	46 75	48 75
Avstr. rud. krša	27 75	29 75
Ogr.	55	50
Rudolfove	75	81
Salcburške	500	510
Dunajske kom.		

Dolnice	78 30	179 30
južne železnice	695	96
Državne železnice	1776	716
Avstr. ogrske bančne delnice	691	92
Avstr. kreditne banke	839 05	840 5
Ogrske	244 50	5 50
Zivnostenske	745	749
Premogokop v Mostu (Brüx)	628	629
Alpinski montan	2673	2683
Praške žel. ind. družbe	573 25	74 25
Rima-Murányi	283	28 50
Trbovljske premog. družbe	566	571
Avstr. orošne tovr. družbe	147 50	148 50
Česke sladkorne družbe		

Valute	11 35	40
C. kr. cekin	19 10	19 3
20 franki	23 5	3 6
20 marke	4 02	14 10
Severci	11 70	17 85
Marke	95 60	95 80
Laški bankovci	252 75	253 5
Rublji	4 4	5
Dolarji		

Vinorejsko društvo v Ormožu

prideji v četrtek, dne 31. januarja 1907 v
dvorani gostilne g. Antona Skorčiča

prvi vinski sejem

Ponujala se bodo vina lanskega, prav dobrega
pridelka, kakor tudi vina starejših letnikov iz vseh
vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih gorc.

Začetek ob 11. uri predpold.

Železniške zveze z Ormožem:
Iz Maribora odh. pošt. vlaka ob 8:15 predpoldne
Iz Ljubljane " " 5:09
Prihod v Ormož ob 10:24 predpoldne.

Odhod iz Ormoža:
ob 1:23 pop. brzovlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana.
" 4:37 " pošt. vlak " " "

Ormož, v januarju 1907. 89 3-1

Za odbor „Vinorejskega društva“

Dr. I. Geršak, načelnik.

Kupiti se želi

mala hiša

z nekoliko vrta v ljubljanski okolici, Novem
mestu, Kandiji ali kje drugje na deželi blizu
kake farne cerkve. Pismene ponudbe naj
se pošiljajo v prodajalno **Florjanske**
ulice 14, Ljubljana. 83 3-1

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline ima-
jočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega
vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini
škrofolnih, krvioah, otoku šlez itd. in
ravno tako pri kataru sapnika in oslovem
kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onom-
grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih var.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah večji
specijalnih prodajalnicah in trgovinah s jastvina-
nam.

Zaloga pri Mikael Kastner-ju in Peter. Lusenik-ju
Ljubljani. 114 52-48

Veliki cenik na zahtevo zastoj!

Cenjenim nevestam in ženinom

priporočam svojo veliko zalogo raz-
novrstnega blaga v največji izbiri, po
najnižjih cenah kakor:

zakonske prstane, prstane s kamni,
broške, uhane, verižice, okraske ter
drugo zlatnino, srebrnino in briljante,
švicarske ure najbolj slovečih znamk,
kakor tudi salonske-stenske ure in ure

budilke.

Z velespoštovanjem

87 10-1

H. SUTTNER, Ljubljana,
Glavni trg, nasproti rotovža.

V četrtek, dne 17. 1. m.
.. priredi društvo ..
.. notakarjev in markerjev
.. v steklenem.
.. salonu kazine
.. v Ljubljani
.. dobrodelni
.. venček
.. blagajne ..
.. pomočnikov
.. v prid bolniške
.. in znanosti. .. Pričetek ob polu 9. uri
.. zvečer. .. Vstopnina 1 K 20 vin. ..
.. Godbo preskrbi ljubljanska društva godba. Ker
.. je čisti dohodek namenjen za dobrodelni na-
.. men, se preplačila hvaležno sprejemajo
.. vsotopne se dobivajo v vseh hotelih,
.. kavarah in restavracijah. Odhor.

80 2 1

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

Adlerjevi
pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Ivan Jax in sin
Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffennrad.

Šivalni stroji

P. n. ženini in neveste!

Poslužujte se moje najbogatejše zaloge

briljantov, dijamantov, poročnih prstanov,
zlatnine ter vsakovrstne namizne oprave

Srebrne cil. rem. ure od gl. 4:50 naprej.

v pravem in china-srebru itd., za kar se
Vam najtopleje priporočam!
Izdelki so jako solidni, cene zmerne!
Veliki ceniki na cenj. željo tudi po
... pošti franko in zastoj! ...

Z odličnim spoštovanjem 90 1

FR. ČUDEN, Ljubljana,

urar in trgovec z zlatnino ter srebr-
nino na drobno in debelo,

Prešernove ulice, nasproti
franciskansk. samostanu.

Paramente

je mogoče kupiti po ceni in ugodno le di-
rektno pri firmi = 0-0

Josip Neškudla

protokolirana veletrgovina in tovarna v
Olomucu (Kraljestvo Češko.)

Priporočila po zelo nizkih cenah bogate vezene paramente v
vseh barvah in slogih: kazule, pluvijale, dalmatike,
vela, nebesa, bandera, zastave, preproge, pre-
grinjala, albe, rokete itd. pod jamstvom trdnosti;
nadalje v lastnih delavnicah narejene kelije, oltarje,
monstrance, svečnike, lestence itd. s krasno opravo
strogo po cerkvenih predpisih.

Navodila zavoda.

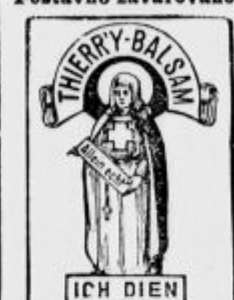
Pedpisani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi po-
dražil solidno blago za 20%, t. j. za petino prvotne cene;
radi tega se dolo predmeti potoma direktno naročila v
Olomucu enake, kakor jih ponujajo v svojih cenikih kon-
kurenčne češke in nemške firme.

Ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Plačilni pogoji ugodni.

Paramenti se pošiljajo na ogled franko.

Postavno zavarovano.

Allein echter Balsam
aus der Schutzgegend Apulien
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Vsako ponarejanje kaznivo.

Edino pristen je

Thierryjev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih stek-
lenic ali 1 velika apcicipulna steklenica
s patent. zamaškom K 5— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem do tako starim ranam, vnet-
jem, ranitvam, abscesom in oteklinam
vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3 60
se pošlje lo proti povzetju ali denar
naprej. — Obe domači sredstvi sta
povsod znani in slovita kot najboljši.
Naročila se naslavlajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi
pri Rogoški Slatini.

Brošura s tisočimi originalnih pisem gra-
tis in franko. V zalogi v skoro vseh
večjih lekarnah in medicinskih
drogerijah. 86 52-1

Na prodaj so 52 2-2
pravi psi foksterijerji,

2 meseca stari, 2 samca in 3 samice v
Ravnikarjevih ulicah št. 13.

FILIP FAJDIGA,

zaloga pohištva 962 52-28

Ljubljana,

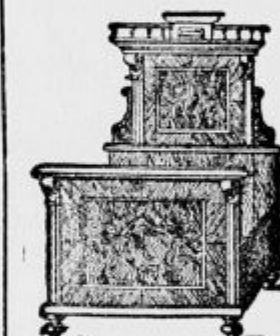
Sv. Petra cesta 9

priporočam svojo veliko

zalogo raznovrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

Kaj se je pocenilo „v znamenju
draginje?“ 2790 7-1 b

Ceres - jabolčnik!

Vsled letošnje
izdatne letine
jabolk lahko oddajamo ceneje CERES-jabolčnik.
CERES-jabolčnik sam nudi vsled svojega
zdravstvenega učinka in
svojega neprim. izbornega sadnega okusa, kar more
mlado in staro, ubogo ali bogato
zahtevati od idealne osveževalne in zdravstvene
pijače.

Dobiva se v vseh delikatesnih trgovinah, dro-
gerijah in lekarnah.

CERES-jabolčnik je tehniško in praktično brez
alkohola in ne vsebuje nikakih primesi.

Gostilničarji, hotelirji in kavararji, ki žele uvesti
„CERES“, dobe na željo ponudbe pri:

JURIJ SCHICHT A.-G.

Oddelek: Jivila „CERES“, Ustje, tovarna: Ringelshain.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-1

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priprava svojih

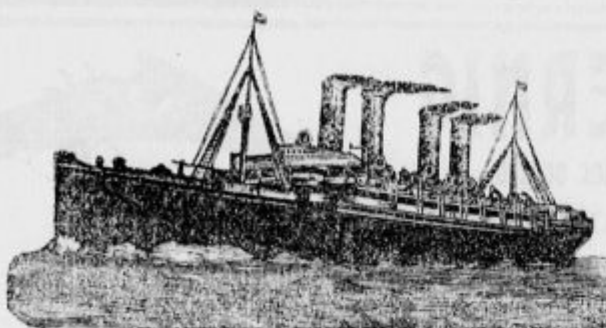
izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona št. 187.

Berite!

Pozor!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena
New-York
s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

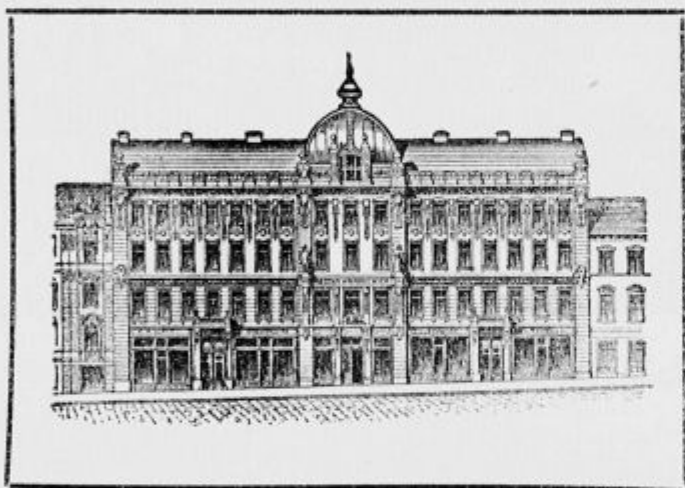
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Stanje hranilnih vlog:
23 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 800.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska v Prešernovih ulicah št. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 60% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Št. 313
pr.

Razpis.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolnito mesto adjutiranega volonterja. Adjutum znaša 600 K, poleg tega dobiva volonter tudi 200% draginsko doklado. Prosilci za to mesto predložijo naj svoje z dokazili o doktoratu medicine ter o znanju slovenskega ali kakega drugega slovanskega ter nemškega jezika opremljene prošnje do

20. januarja 1907

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana 30. decembra 1906.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborna svojo zalogo

raznoverstnih vóz

kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 23

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene kovaške pomočnike in krepke vajence poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

Na prodaj je gostilna, pekarija in prodajalna

mešanega blaga, posebno veliko se prodaja v gostilni in prodajalni, tudi na debelo. Vpelje se tudi kavarna v najkrajšem času. Lepi prostori za stanovanja, kjer se lahko vpelje hotel kar bi prav dobro neslo, tudi bi bil še prostor za mesarijo ali kaj enakega. Zraven je nekaj gozdov in polja. Hiša se prodaja ali dá na račun, ne v najem, tudi prodam tako, da obdržim sam nekaj obrtov. Vsega pa ne morem obdržati, ker imam premalo delavnih oziroma zanesljivih moči. Hiša stoji v trgu Zg. Bela (Obervehlach) Zg. Koroško kjer se gradi nova železnica (turska železnica), kjer bode v bližini postaja, torej dobra prihodnost vsestransko zagotovljena. Hiša ima tudi vse trške pravice. Kupna cena je 20.000 gld. Približno polovico bi bilo takoj plačati, za drugo bi bili zelo ugodni plačilni pogoji. Posebno priporočljivo za pivovararja, vele- ali vinotrčarja.

Več pove lastnik **Peter Alešovec v Zgornji Beli (Obervehlach) Zg. Koroško.**

3001 3-3

JA MAŽEM SVOJE
ČIŽME SA
HEVEAXOM
PA MOGU
CIO DAN PO VODI
MODATI BEZ
DA SUMI
NOGE VLAŽNE

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o uspehu nepremočljive masti za usnje

„Heveax“

2947 32-6 Prospekte pošilja

Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrv.

Glavna zaloga za Kranjsko: Fr. Szantner Ljubljana, Šelenburg. ul. 4.

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazila za usnje, kar jih poznam. Kamilo Morgan, lovski pisatelj (častni predsed. „kluba strelcev“ na Dunaju.)

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu **Idrije in okolice** vljudno naznanjam, da sem svojo na novo urejeno

3016 (3-3)

trgovino z urami, srebrnino in zlatnino otvoril v Idriji, hiša **gospoda Paa**, poprej trdka Ludvik Potočnik. — Potrudil se bodem slav. občinstvu s finim blagom ceno in točno postreči, kakor tudi v mojo stroko spadajoča dela najvestneje izvrševati.

Naročeno blago se pošilja tudi po pošti proti povzetju. — Z odličnim spoštovanjem

Ivan Raunihar, urar, trgovec zlatnine in srebrnine.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pokištvna pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:
Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopčev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. šte. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50.
Pred. šte. 361 1^a Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

Pred. šte. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-—.
Pred. šte. 720 Isti iz lakovine K 6-30.

„Moderno“.
Pred. šte. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—.
Pred. šte. 745. Glasgow Chevreau s močnimi podplati K 11-—.

Pred. šte. 553. Sabakid K. 10-—.
567 1^a Boxcalf K 13-—.
610. Lakovina K 12-— (1323 19)

Z malim kapitalom

se zasluži veliko denarja, ako se z mojimi izvlečki (ekstrakti) izdeluje žganje in likeri mrzlim potom. Kdor z mojimi izvlečki (ekstrakti) manipulira, mu jamčim za najboljši uspeh. Kdor se hoče poslužiti te izvrstne trvdke, naj pošlje svoj natančni naslov na: „Prva tovarniška trvdka 80400“ na anončno ekspedicijo **Eduard Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 9.**

PETER WERNIG

c. kr. dvorni izdelovalec orožja

Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec

triumpf-riefled pušk

in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevni vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakar trocevke, lahke kot pero, odl. risanice (stuce), dvocevne risanice (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Manlicherjeve schön-auske risanice, kakor tudi Weringove čveterocevke itd.

Ceniki zastoj in franko. 81 10-1

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berolina.

Razstavljeno od 13. jan. do 19. januarja 1907:

KOROŠKO.

Veliki Klek, Vrbsko in Osojsko jezero.

Odrto od 9.—12. in od 2.—9.

Vstopnina 20 vinarjev. 78 1-1

STENSKE URE

z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz naravnega orehovega lesa najfinejše poltrirana, bije vsake pol in cele ure. Cena K 11-—, z navadnim bitjem K 10-—, ista ura z godbo, igra vsako uro najlepše koračnice in ples, K 14-—. Zbog in zavojnika k vsaki uri 80 v. Te stenske ure se valed krasne izdelave tudi lep in eleganten sobni okrasek. — Budilka z godbo mesto zvonca K 12-—, ponoči svetleča K 3-40, nikelnasta Roskopfremont. ura K 4-—, pristna srebrna remont. ura K 10-—. Vsaki uri je priloženo 3 letno pismono jamstvo. Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah, verižicah, prstanih itd. zastoj in franko.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 12-11

Preč. župnim uradom!

Fsaije, interkalarne in cerkvene račune, inventarije in ustanovne tabele itd. sestavlja natančno po predpisih, naglo in po ceni **Rudolf Hribar v Mariboru, Gosposke ulice.** 88 2-1

Piča za prašiče in

perotnino (mesnina) zajamčeno čista, zmleta, prekaša vse dosedanje piče. Presenetljivi uspehi. — 1 zavitek za poskušnjo 5 kg franko **6 K.**

Piča za pse,

(mesnina) stisnjena 5 kg **5 K** po povzetju. Zaloga **R. Ranzinger, Ljubljana, Dunajska cesta 19.** 74 6-1

PFAFF-ovi šivalni stroji

so najboljši za rodbinsko porabo.

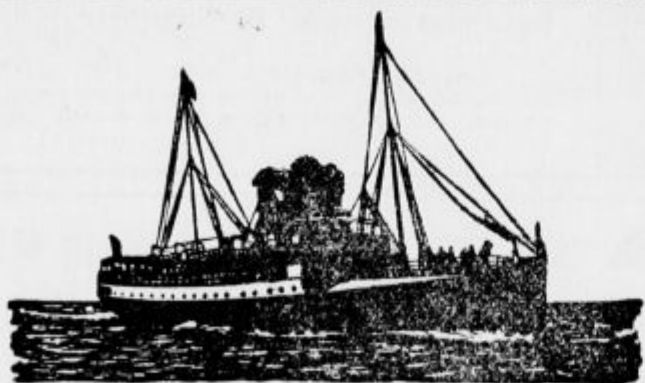
Šivajo, gotijo in pletó

neprekosno za obrtne namene šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**

Ljubljana, Mestni trg 9.

Kočevje, v gradu.

„Kunard Line“ Trst-New-York

je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobnega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25,** poleg cerkve Srca Jezusovega.

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavica K 2.000.000

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

prodaja k žrebanju dne 15. januarja 1907 promesse

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond K 200.000.

Samlskih srečk po K 15. Glavni dobitok K 84.000.

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2.

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII.1, Kaiserstrasse 73-75.

Solidno delo! Nizke cene!
Josip Stariha
692 F. S. Noll-jev naslednik 52-30
Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna dela kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Pozor! Citaj! Pozor! Pakraške želodčne : : : kapljice : : :

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, — osobito se priporočajo — pri zapirju in nerednem odvajanju — pehanju — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguran. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstotica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosim, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Odvetniški kandidat

v večletno prakso

želi premeniti službo.

Ponudbe naj se izvolijo doposlati na upravnništvo tega lista pod šifro: 35 3-3

»Odvetniški kandidat 35.«

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Fr. Šupevc
priporoča veččastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koli se dobiva v steklenicah, škattjah in škattih v poljubni velikosti ter poceni.
Kupe se tudi vsak čas med v pgnih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho antovje, po kolikor mogoče visoki cen.
Za obila naročila se toplotno priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrež.

1556 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek.

2622 20-5

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.
Hidravlične vidre in sesalke

Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mitrovdoru, obmojno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjišni zastori in solnčne plachte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Največja zaloga
čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih tovarn.

Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-26

Franc Keber
urar in trgovec z zlatino in srebrino
Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštaine presto.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdko

HUGO IHL
v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 4.
811 52-26
Velika zaloga
suknenih ostankov.

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

Prva svicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičkim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno plombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čes kolesje, 36 ur idoca (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5-—, 3 komadi

K 14-—, s sekundnim kazalcem K 6-—, 3 kom. K 17-—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10-—, 3 kom. K 28-—, s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 kom. K 35-—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju
prva tovarna ur
v Mostu (Brüx)
Bogato ilustr. ceniki s nad 5000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

2464 20-11

Hanns Konrad
št. 1157, (Česko.)

Vsestransko hvalo in priznanje je dosegel letošnji

Koledar 33 (3-2) za kmetovalca 1907.

Uredil deželni mlekarški nadzornik J. Legvart. — Il. zelo popolnejši letnik z vsebino: Kratak opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje, krmiljenje goveje živine in prašičev.

Prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja; naprava sadovnjaka.

Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmetijski zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje lesa, prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar, sejni in še mnogo drugega.

Vezen je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1-80, in se naroča pri **lv. BONACU** v Ljubljani. — Vsled prihranitve draga povzjetja se naj znesek naprej dopošlje. — Noben vesten gospodar naj ne bo brez tega potrebnega koledarja!

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 % in 1/2 %, upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavejce.

Del. kap. 7,000,000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavejci in vadij raznih vrst.
Ekonomi menije samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.